

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXX/430/16
Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 21 listopada 2016 roku

MAŁOPOLSKA

*Sprawozdanie z realizacji w 2015 roku
Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia
Psychicznego na lata 2011-2016*

Kraków, listopad 2016

Opracowano w Departamencie Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Sylwia Grzesiak-Ambroży, Agata Komisarz, Sylwia Murzyn.

W opracowaniu wykorzystano następujące źródła:

- *Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016*, pod redakcją: Marka Szwarczyńskiego, Anity Orzeł-Nowak, Agaty Komisarz, Sylwii Grzesiak-Ambroży, Agnieszki Markielowskiej, Urszuli Sanak.

Przy publikowaniu treści zawartych w niniejszym opracowaniu prosimy o podawanie źródła danych

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków | tel.+48 12 63 03 202, fax. +48 12 630 35 24 | www.malopolskie.pl

Departament Zdrowia i Polityki Społecznej

ul. Radziwiłłowska 1 | e-mail: ps.sekretariat@umwm.pl

Spis treści

Wstęp	4
I. Podstawowe dane epidemiologiczno–społeczne w Małopolsce w kontekście opieki psychiatrycznej	6
1. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi	6
2. Samobójstwa w Małopolsce.....	6
II. Zasoby opieki psychiatrycznej w Małopolsce	8
1. Opieka stacjonarna	8
2. Opieka dzienna	12
3. Opieka ambulatoryjna oraz Zespoły Leczenia Środowiskowego	14
4. Centra Zdrowia Psychicznego	16
5. Mieszkania chronione w województwie małopolskim.....	18
III. Realizacja celów MPOZP	19
1. Cele Programu.....	19
2. Zrealizowane zadania w 2015 roku w ramach celów głównych oraz szczegółowych Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016.	20
3. Realizacja Programów Promocji Zdrowia Psychicznego przez Województwo Małopolskie	32
IV. Wnioski	34
Załączniki:	36

Wstęp

Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego powstał w odpowiedzi na Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego zwany dalej NPOZP to pierwsza, ogólnokrajowa strategia, mająca na celu poprawę, jakości życia i leczenia osób z problemami zdrowia psychicznego, unowocześnienie psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz dążenie do podnoszenia świadomości społeczeństwa i uwrażliwienie go na problematykę zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania.

Działania w ramach Narodowego Programu przewidziane są na lata 2011-2015. NPOZP stanowi systemowy plan wszechstronnego wsparcia i opieki dla osób cierpiących na zaburzenia psychiczne, wychodząc naprzeciw wyzwaniom stawianym przez problemy współczesnego społeczeństwa. Program ma na celu zapoczątkowanie zmian zarówno tych systemowych, jak i zmian społecznych, polegających na odrzuceniu uprzedzeń i krzywdzącego postrzegania osób borykających się z problemami zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Ochrona zdrowia, a zatem również ochrona zdrowia psychicznego, nie powinna być utożsamiana jedynie z medycyną naprawczą, a skuteczna polityka zdrowotna nie może być prowadzona tylko przez jednostki systemu ochrony zdrowia. Kreowanie i koordynacja polityki zdrowotnej powinna odbywać się na płaszczyźnie wszystkich polityk i działań podejmowanych zarówno w ramach administracji państwowej, jak i samorządowej, tj. z zakresu polityki społecznej, edukacji, zatrudnienia.

W związku z powyższym w Małopolskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego do realizacji poszczególnych zadań w ramach celów programu zostało przewidzianych wiele instytucji. Przedstawiane sprawozdanie ujmuje działania podejmowane w 2015 roku przez Samorząd Województwa, jednostki samorządu powiatowego i gminnego, jednostki pomocy społecznej, jednostki opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Zadania dla poszczególnych podmiotów zostały określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, wprowadzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku. Istotnym dla opracowania jest również fakt, że nie uzyskano pełnych danych z jednostek samorządu szczebla powiatowego i gminnego, co z kolei nie pozwoliło na przeprowadzenie kompletnej analizy.

Przedstawione w raporcie dane statystyczne i epidemiologiczne bazują na danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, jednostek samorządu terytorialnego oraz na danych zebranych bezpośrednio z jednostek ochrony zdrowia.

Zadania samorządu województwa

Program Wojewódzki w tej dziedzinie na lata 2011-2016 (MPOZP) jest kontynuacją i drugą edycją Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2004-2008. Polskie ustawodawstwo nakłada na jednostki samorządu terytorialnego, w tym również na województwo, obowiązek ochrony zdrowia psychicznego. Obowiązek ten wynika przede wszystkim z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486), w której w art. 14 ust. 1 pkt. 2 przewidziano realizację zadań o charakterze wojewódzkim określonych ustawami, a w szczególności w zakresie promocji i ochrony zdrowia. W odniesieniu do ochrony zdrowia psychicznego i związanych z nią zadań województwa, podstawowe znaczenie ma ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546), która w art. 1 ust. 1 stanowi: „*Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane*”.

Szczegółowe zasady oraz zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego określone zostały, w myśl art. 2 ust. 2 przedmiotowej ustawy, w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego z dnia 18 lutego 2011 roku (rozporządzenie RM z dnia 28 grudnia 2010 r. Dz. U. z 2011 r. Nr 24 poz. 128), wskazującym konieczność tworzenia regionalnych programów ochrony zdrowia psychicznego¹.

Zarząd Województwa Małopolskiego uchwałą nr 1262/11 z dnia 25 października 2011 roku uchwalił Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015. W programie określono 3 cele główne oraz 8 celów szczegółowych dla których realizacji przewidziano 32 zadania. W dniu 25 października 2016 roku Zarząd Województwa Małopolskiego uchwałą nr 1584/16 podjął decyzję o przedłużeniu okresu obowiązywania Programu o 2016 rok z uwagi na fakt, iż prace nad programem krajowym nadal trwają, tym samym brak jest nowych wytycznych dla tworzenia programu regionalnego.

Szczegółowy wykaz zadań i ich podział pomiędzy podmioty realizujące określa plan operacyjny na lata 2011-2016. W realizacji zadań wynikających z programu przewidziano m.in.: samorząd województwa małopolskiego, jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Małopolski Oddział Wojewódzki NFZ, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, lekarzy POZ, psychologów, psychiatrów, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Wojewódzki i Powiatowe Urzędy Pracy, Małopolską Radę Zdrowia Psychicznego². W realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe, policja, grupy pacjentów i ich rodzin, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

¹ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546.).

² Zarządzenie nr 126/07 Marszałka Województwa Małopolskiego z dnia 8 października 2007 roku w sprawie powołania Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego

I. Podstawowe dane epidemiologiczno–społeczne w Małopolsce w kontekście opieki psychiatrycznej.

1. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi

Według danych za 2015 rok w województwie małopolskim było leczonych ogółem 125 077 osób z zaburzeniami psychicznymi w poradniach tj. 3,7% mieszkańców całego województwa, co wskazuje na wzrost liczby leczonych o 2,38% w stosunku do roku 2014 (122 171 osób). W 2015 roku odnotowano 12 301 (9,8%) pacjentów w wieku 0-18 lat, co w stosunku do roku poprzedniego stanowi wzrost o 691 leczonych. Wśród leczonych ogółem osoby leczone po raz pierwszy stanowiły 31 714 (25,6%), w tym 5 074 osób (16%) w wieku 0-18 lat. W porównaniu z rokiem 2014, liczba leczonych po raz pierwszy ogółem jest wyższa o 7 702 osoby (32%), w tym liczba leczonych w wieku 0-18 jest wyższa o 967 osób (23,5%). Liczba mężczyzn leczonych z powodu choroby psychicznej wyniosła 50 339 co stanowi 40,2% wszystkich leczonych, a liczba osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na obszarze wiejskim kształtowała się na poziomie 43 648 (34,9%). W 2015 roku objęto opieką czynną w poradniach zdrowia psychicznego 61 872 co stanowi 49,5% ogółu leczonych pacjentów. Najczęstszą przyczyną leczenia są zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne – 36 431 (29,1%) przypadków (załącznik: tabela nr 1).

Z analizy danych wynika (załącznik: tabela nr 2), iż w województwie małopolskim liczba osób leczonych ogółem z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w 2015 roku wyniosła – 11 435 pacjentów, w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek o 314 (2,7%) osób. W przedziale wiekowym 0-18 lat odnotowano spadek z 56 w 2014 roku do 30 w 2015 roku (46,4%). W porównaniu z 2014 rokiem odnotowano wzrost w liczbie osób leczonych po raz pierwszy o 574 (12,9%) osoby. Zgłaszający się na leczenie odwykowe pacjenci to głównie mężczyźni – 8 879 osoby (77,6% ogółu leczonych). Opieką czynną w poradniach leczenia uzależnień, objętych było 6 252 pacjentów, w tym 2 624 osób leczonych było po raz pierwszy. Najwięcej pacjentów, bo aż 10 080 leczonych było z powodu zespołu uzależnienia, w tym 4 382 osób leczonych było po raz pierwszy.

W 2015 roku liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych wyniosła 2 546, co wskazuje na brak istotnej zmiany w stosunku do 2014 roku (2 552 pacjentów). Skala tego rodzaju uzależnień obejmuje coraz młodsze grupy wiekowe. Problem uzależnienia od środków odurzających dotyka często osoby do 29 roku życia, w tej grupie leczonych było 1 152 (45,2%) pacjentów w 2015 roku, co w porównaniu do 2014 roku wskazuje na spadek liczby leczonych o 56 osób. Liczba mężczyzn leczonych z powodu zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych wyniosła 1 745 co stanowi 68,5% wszystkich leczonych, a liczba osób objętych opieką czynną w poradniach wyniosła 1 609 pacjentów (63,1%). Najwięcej leczonych było z powodu używania kilku substancji jednocześnie lub innych substancji psychoaktywnych 1 466 pacjentów (57,6%) (załącznik: tabela nr 3).

2. Samobójstwa w Małopolsce

Według danych uzyskanych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie w 2015 roku na terenie województwa małopolskiego 894 osoby popełniły samobójstwo, w tym 234 kobiety (tj. 26,17%) oraz 660 mężczyzn (tj. 73,83%), co oznacza, że mężczyźni 3 krotnie częściej decydują się na odebranie sobie

życia niż kobiety. W przypadku obydwu płci najczęściej popełniano samobójstwo w przedziale wiekowym 20-29 (61 kobiet oraz 130 mężczyzn), najrzadziej w przedziale wiekowym 80+ (4 kobiety oraz 17 mężczyzn). Szczegółowe dane dotyczące liczby samobójstw popełnionych na terenie województwa małopolskiego przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Liczba samobójstw popełnionych na terenie województwa małopolskiego w latach 2013-2015 w podziale na płeć i wiek.

Rok	Płeć	Przedział wiekowy								SUMA
		10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+	
2013	Kobieta	25	26	23	20	33	22	10	8	167
	Mężczyzna	22	87	99	69	95	55	29	20	476
2014	Kobieta	39	41	47	30	44	27	6	11	245
	Mężczyzna	28	137	144	131	152	101	27	24	744
2015	Kobieta	35	61	34	36	32	24	8	4	234
	Mężczyzna	35	130	126	110	123	79	40	17	660

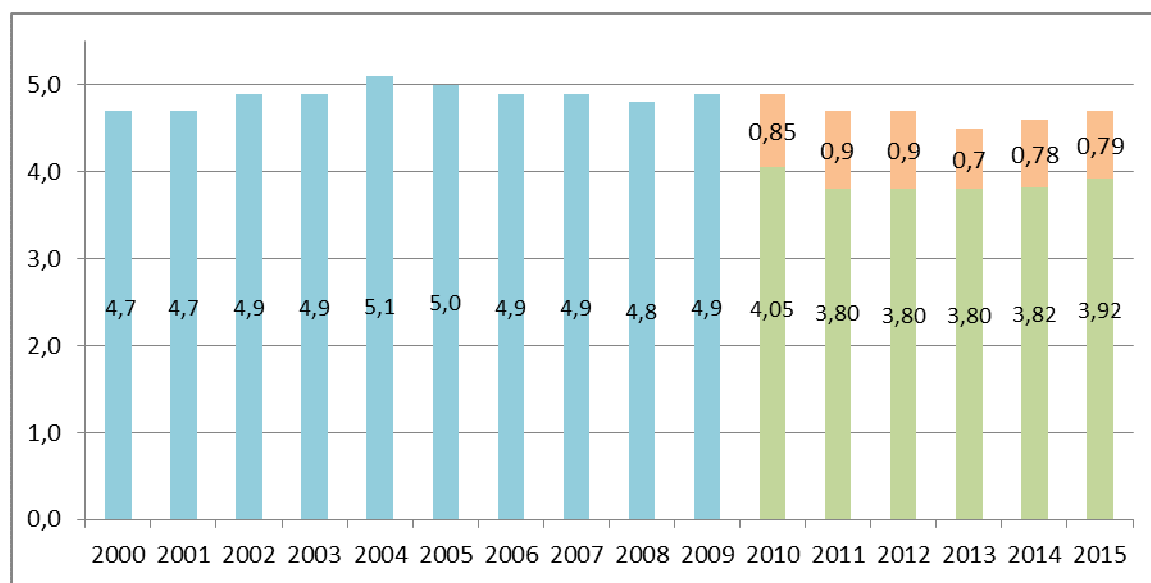
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie danych przesłanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie.

II. Zasoby opieki psychiatrycznej w Małopolsce

1. Opieka stacjonarna

Wskaźnik łóżek psychiatrycznych na 10 000 mieszkańców w województwie małopolskim w okresie od 2000 do 2013 roku utrzymywał się na stałym poziomie. W 2014 roku nastąpił wzrost wskaźnika do 4,6. W 2015 roku otwarty został Ośrodek Zdrowia Psychicznego znajdujący się przy Szpitalu Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie, co spowodowało wzrost wskaźnika do 4,7 oraz poprawę dostępności do opieki psychiatrycznej w subregionie tarnowskim (wykres nr 1).

Wykres. 1. Wskaźnik łóżek psychiatrycznych na 10 000 mieszkańców województwa małopolskiego w latach 2000-2015.

- łóżka psych. ogólne, łóżka w szpitalach psychiatrycznych łącznie z oddz. neurologicznym, łóżka w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych
- łóżka psych. ogólne, łóżka w szpitalach psychiatrycznych bez łóżek neurologicznych, w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych
- łóżka neurologiczne, łóżka w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29, MZ-30.

Świadczenia w zakresie stacjonarnej opieki psychiatrycznej udzielane były przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Łącznie dysponowały one na koniec 2015 roku 1 591 łózkami. Łóżka te liczone są z uwzględnieniem wszystkich łóżek w szpitalach psychiatrycznych wraz z łózkami w zakresie uzależnień od alkoholu oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz łóżek psychiatrycznych w szpitalach wieloprofilowych. Tak wyliczony wskaźnik łóżek psychiatrycznych w 2015 roku wyniósł 4,7. Analizując liczbę łóżek psychiatrycznych w województwie małopolskim dokonano ich pomniejszenia o łóżka leczenia uzależnień, po dokonanej weryfikacji liczba łóżek ogólnopsychiatrycznych w Małopolsce w 2015 roku wyniosła **1 324**. W województwie na 10 000 mieszkańców w 2015 roku przypadało 3,92 stacjonarnych łóżek psychiatrycznych.

W 2015 roku w województwie małopolskim działały 2 szpitale o profilu psychiatrycznym. Szpitale te znajdują się na terenie: Miasta Krakowa oraz w powiecie wadowickim.

W tabeli nr 2 oraz nr 3 przedstawione zostały podstawowe dane charakteryzujące 2 wojewódzkie szpitale o profilu psychiatrycznym oraz oddziały psychiatryczne w szpitalach wieloprofilowych.

Tabela nr 2. Działalność publicznych szpitali psychiatrycznych w województwie małopolskim w 2015 roku.

Województwo Małopolskie	1 027	12 163	29,7	96%
Powiat m. Kraków				
Szpital Specjalistyczny im. dr. J. Babińskiego w Krakowie	liczba łóżek	liczba leczonych	średni czas pobytu [dni]	obciążenie łóżek [%]
	793	9 005	30,5	95%
psychiatryczny ogólny – 6 oddz.	267	4 646	26,9	128%
psychiatryczny rehabilitacyjny – 2 oddz.	80	500	56,8	97%
leczenia zaburzeń nerwicowych	35	154	79,9	96%
psychogeriatryczny – 2 oddz.	120	1 102	38	96%
psychiatryczny dla chorych na gruźlicę	19	118	38,3	65%
psychiatrii sądowej*	40	38	3,9	1%
psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu	65	116	209,1	102%
detoksykacyjny	30	1 511	7,6	105%
odwykowy	92	784	34,1	80%
rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi*	45	36	3,7	1%
liczba łóżek psychiatrycznych	626	6 674	35,4	103%
Powiat wadowicki				
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	234	3 158	27,6	102%
psychiatryczny ogólny – 3 oddz.	108	1 260	32,2	103%
psychogeriatryczny	26	235	42,3	105%
detoksykacyjny	30	924	11,7	99%
odwykowy	70	739	34,9	101%
liczba łóżek psychiatrycznych	134	1 495	33,8	103%

* Oddział został uruchomiony w grudniu 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-30.

Szpital Specjalistyczny im. dr. J. Babińskiego jest wiodącą jednostką w zakresie leczenia psychiatrycznego na terenie województwa małopolskiego. Szpital zaliczany jest do jednostek jednoprofilowych. Według stanu na dzień 31.12.2015 roku dysponował 793 łózkami, w stosunku do 2014 roku liczba łóżek spadła o 17. Rocznie leczonych jest w zakładzie 9 tysięcy osób. Średni czas pobytu w dniach wynosi około 30 dni i utrzymuje się na stałym poziomie. Długi czas pobytu wynika z profilu działalności jednostki (oddział psychiatrii sądowej 209,1 dnia, oddział leczenia zaburzeń nerwicowych 79,9 dnia, oddział psychiatryczny rehabilitacyjny 58,6 dnia). Procentowe obciążenie łóżek ogółem jest na bardzo wysokim poziomie – 95%, na oddziale psychiatrycznym ogólnym – 128%, na oddziale detoksykacyjnym – 105%, na oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu

– 102%. W porównaniu do 2014 roku liczba łóżek na oddziale psychogeriatrycznym wzrosła o 30, na oddziale psychiatrycznym ogólnym zmniejszona została liczba łóżek o 85 (352 w 2014 roku). W 2015 roku utworzone zostały dwa nowe oddziały: psychiatrii sądowej oraz rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi.

Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie jest drugą, po Szpitalu Specjalistycznym im. dr. J. Babińskiego, jednostką udzielającą świadczeń w zakresie leczenia psychiatrycznego na terenie województwa małopolskiego. Szpital zaliczany jest do jednostek jednoprofilowych. Według stanu na dzień 31.12.2015 roku dysponował 234 łózkami. Rocznie leczonych jest w zakładzie ponad 3 tysiące osób. Średni czas pobytu w dniach na koniec 2015 roku wynosił prawie 27 dni, z wyjątkiem oddziału detoksykacyjnego gdzie średni czas pobytu wynosi 11,7 dnia na pozostałych oddziałach długość pobytu wynosi ponad 30 dni, a na oddziale psychogeriatrycznym ponad 40 dni. Procentowe obłożenie łóżek ogółem jest na wysokim poziomie.

Na terenie województwa małopolskiego znajduje się 11 szpitali wieloprofilowych, które w swoich strukturach posiadają oddziały psychiatryczne. Szpitale te funkcjonowały w 8 powiatach tj.: Miasto Kraków, Miasto Nowy Sącz, Miasto Tarnów, powiat chrzanowski, powiat gorlicki, powiat olkuski, powiat oświęcimski oraz powiat nowotarski (mapa nr 1). Najkorzystniej pod tym względem przedstawił się Kraków, gdzie działa największy w województwie szpital o profilu psychiatrycznym, 4 szpitale wieloprofilowe z oddziałami psychiatrycznymi, w tym jedyne w województwie oddziały dla dzieci i młodzieży. Pod koniec 2015 roku przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie otwarty został Ośrodek Psychiatryczny wraz ze Specjalistyczną Poradnią Konsultacyjną i zespołem techniczno-administracyjnym. Jest to inwestycja kluczowa dla rozwoju psychiatrii w subregionie tarnowskim. W skład Ośrodka wchodzi 2 oddziały ogólnopsychiatryczne – 35 łózkowe, Poradnia Zdrowia Psychicznego oraz Oddział Dzienny Psychiatryczny – 20 miejsc. W regionie tym występował niedobór łóżek psychiatrycznych we wszystkich zakresach. Dzięki tej inwestycji zwiększona została dostępność do opieki psychiatrycznej czyli możliwość leczenia jak najbliżej miejsca zamieszkania pacjenta oraz wzrost liczby łóżek psychiatrycznych w Małopolsce.

Tabela nr 3. Oddziały psychiatryczne w szpitalach wieloprofilowych w województwie małopolskim w 2015 roku.

Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału	liczba łóżek	liczba leczonych	średni czas pobytu [dni]	obłożenie łóżek [%]
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera w Krakowie, Sp. z o.o.	psychiatryczny dla dorosłych	37	467	28,4	98%
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	76	630	41,2	94%
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	20	190	39,1	102%
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	psychiatryczny dla dzieci	20	223	24,2	74%
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	50	425	37	86%
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	psychiatryczny dla dorosłych	25	301	28,6	94%

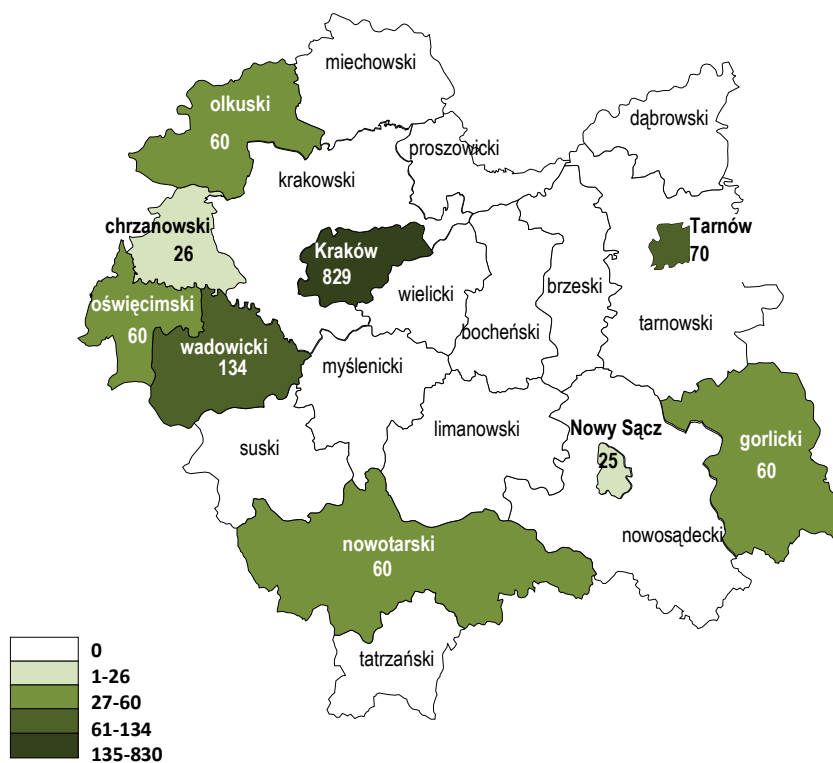
Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału	liczba łóżek	liczba leczonych	średni czas pobytu [dni]	obciążenie łóżek [%]
Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie	psychiatryczny dla dorosłych*	70	20	2,5	0%
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	psychiatryczny dla dorosłych	26	540	16,9	96%
Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	psychiatryczny dla dorosłych	60	981	22,3	100%
Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	psychiatryczny dla dorosłych	60	807	25,1	93%
Nowy Szpital w Olkuszu	psychiatryczny dla dorosłych	60	689	27,7	87%
Szpital Powiatowy im. św. Maksymiliana w Oświęcimiu	psychiatryczny dla dorosłych	60	471	36,3	78%
SUMA		564	5 744	28,6	80%

* Oddział został uruchomiony pod koniec 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie formularzy sprawozdawczych MZ-29.

Podsumowując według danych za 2015 rok w województwie małopolskim leczonych ogółem w trybie stacjonarnym było **13 913** (14 048 w 2014 roku) osób z zaburzeniami psychicznymi w szpitalach (bez uzależnień) tj. 0,41% mieszkańców całego województwa.

Mapa nr 1. Rozmieszczenie łóżek psychiatrycznych stacjonarnych w powiatach według stanu na dzień 31.12.2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM.

Liczba łóżek psychiatrycznych w województwie małopolskim w 2015 roku wynosiła 1 324, co stanowi wzrost o 38 w stosunku do 2014 roku. Rozmieszczenie łóżek w podziale na subregiony zostało przedstawione w tabeli nr 4.

Tabela nr 4. Rozmieszczenie łóżek psychiatrycznych stacjonarnych w subregionach województwa małopolskiego w latach 2013-2015 (stan na dzień 31.12.2015 r.).

Rok	2013	2014	2015
liczba łóżek psychiatrycznych w województwie	1 287	1 286	1 324
liczba łóżek psychiatrycznych przypadająca na 1 mieszkańca woj./10 tys. mieszkańców woj.	3,8	3,82	3,92
liczba w podziale na subregiony:			
Małopolska Zachodnia	280	280	280
Tarnowski	0	0	70
Sądecki	85	85	85
Krakowski Obszar Metropolitalny	862	861	829
Podhalański	60	60	60

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM.

2. Opieka dzienna

W województwie małopolskim w publicznych jednostkach na oddziałach dziennych psychiatrycznych było 418 miejsc w 2015 roku (403 w 2014 roku). Jedynie w Krakowie są miejsca na oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla dzieci i młodzieży w liczbie 64 w 2015 roku (49 w 2014 roku) (tabela nr 5).

Tabela nr 5. Działalność oddziałów dziennych: psychiatrycznych i rehabilitacyjnych przy publicznych jednostkach ochrony zdrowia i szpitalach psychiatrycznych w województwie małopolskim 2014 i 2015 roku.

Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału dziennego	liczba miejsc zakontraktowanych w 2014 roku	liczba miejsc zakontraktowanych w 2015 roku
Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	20	20
	psychiatryczny rehabilitacyjny – 4 oddz.	78	88
Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	psychiatryczny dla dorosłych	12	12
Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu	psychiatryczny dla dorosłych	10	10
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	21	24
5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	31	32
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Krakowie	psychiatryczny dla dorosłych	50	48

Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału dziennego	liczba miejsc zakontraktowanych w 2014 roku	liczba miejsc zakontraktowanych w 2015 roku
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	28	40
	psychiatryczny dla dorosłych – 3 oddz.	49	47
	psychiatryczny rehabilitacyjny dla	13	12
	leczenia zaburzeń nerwicowych	53	48
Szpital Powiatowy w Chrzanowie	psychiatryczny dla dorosłych	22	22
Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. w Tarnowie	psychiatryczny dla dorosłych	16	15
SUMA		403	418

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W jednostkach niepublicznych nastąpił minimalny wzrost zakontraktowanych miejsc na oddziałach dziennych psychiatrycznych dla dorosłych, w 2015 roku było 93 miejsca (w 2014 roku 90 miejsc) (tabela nr 6).

Tabela nr 6. Działalność niepublicznych oddziałów dziennych psychiatrycznych w 2014 i 2015 roku.

Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału dziennego	liczba miejsc zakontraktowanych w 2014 roku	liczba miejsc zakontraktowanych w 2015 roku
NZOZ Multimedias, Kraków	psychiatryczny dla dorosłych dla dorosłych	14	-
Krakowski Zespół Zdrowia Psychicznego MediNorm, Kraków	psychiatryczny dla dorosłych	15	15
Pro Psyche Ośrodek Zdrowia Psychicznego NZOZ, Kraków	psychiatryczny dla dorosłych	17	18
Mental Med. Centrum Zdrowia Psychicznego, Kraków	psychiatryczny dla dorosłych	10	9
Scanmed S.A., Kraków	psychiatryczny dla dorosłych	-	15
Pro-Vita Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień Kraków -Śródmieście	psychiatryczny dla dorosłych	12	12
Krakowski Zespół Zdrowia Psychicznego MediNorm, Limanowa	psychiatryczny dla dorosłych	12	12
Centrum Zdrowia Tuchów (p. tarnowski)	psychiatryczny dla dorosłych	10	12
SUMA		90	93

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Obserwujemy wzrost liczby zakontraktowanych miejsc na oddziałach dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych o 44. W 2014 roku były 123 miejsca (w tym 49 miejsc dla dzieci i młodzieży), a w 2015 roku 167 miejsc (w tym 95 miejsc dla dzieci i młodzieży).

Tabela nr 7. Działalność niepublicznych oddziałów dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dorosłych, dzieci i młodzieży/oddziału dziennego leczenia zaburzeń nerwicowych w 2014 i 2015 roku.

Nazwa świadczeniodawcy	Nazwa oddziału dziennego	liczba miejsc zakontraktowanych w 2014 roku	liczba miejsc zakontraktowanych w 2015 roku
Effatha Ośrodek dla Osób z Autyzmem, Kraków	psychiatryczny rehabilitacyjny dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju	37	83
NZOZ Specjalistyczne Gabinety Psychiatryczne Logopromed, Kraków	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	22	22
Ośrodek Terapeutyczno-Rehabilitacyjny „Dolina Słońca” Fundacja Anny Dymnej, Radwanowice (p. krakowski)	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	32	29
Krakowski Zespół Zdrowia Psychicznego MediNorm, Limanowa	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	11	11
NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Euro-Med, Oświęcim	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	12	12
PROF-MED S.C. Michał Matura, Urszula Matura, Łęzkowice (p. wielicki)	psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych	6	7
	leczenia zaburzeń nerwicowych	3	3
SUMA		123	167

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

3. Opieka ambulatoryjna oraz Zespoły Leczenia Środowiskowego

W 2015 roku liczba poradni zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień oraz pozostałych z zakresu leczenia zaburzeń psychicznych wynosiła 195 (w 2014 roku 196). Na koniec 2015 roku we wszystkich powiatach mieszkańcy mieli dostęp do poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych, łącznie było ich 82. Najwięcej tego typu poradni zostało zakontraktowanych w Krakowie (33 poradnie). Znacznie gorzej przedstawia się sytuacja jeśli chodzi o poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, gdyż było ich na terenie województwa 18, w tym 10 w Krakowie, w 13 powiatach województwa małopolskiego nie ma poradni tego typu dla dzieci i młodzieży. W województwie funkcjonowało 37 poradni leczenia uzależnień oraz 10 poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia. (Szczegółowe informacje dotyczące rozmieszczenia poszczególnych poradni w powiatach województwa dostępne są w załączniku w tabeli nr 8).

Tabela nr 8. Poradnie Zdrowia Psychicznego wg rodzajów w województwie małopolskim w latach 2013-2015.

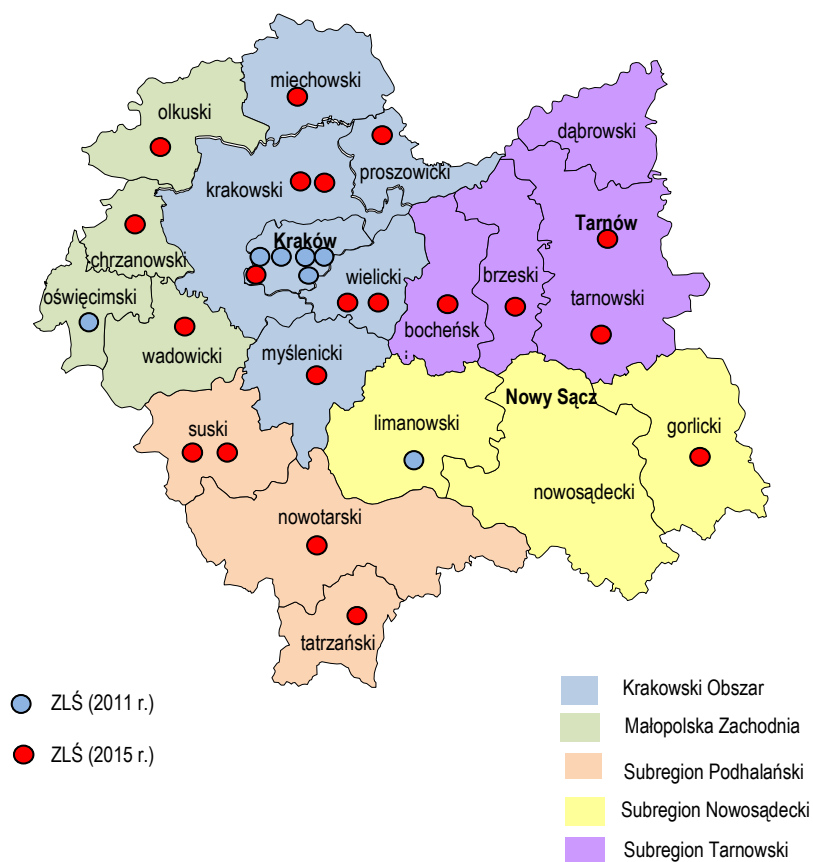
Województwo Małopolskie	2013 rok	2014 rok	2015 rok
Poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych	85	82	82
Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	19	18	18
Poradnia leczenia nerwic	1	1	1
Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym	3	3	3
Poradnia psychologiczna	36	34	33
Poradnia seksuologiczna i patologii współżycia	3	2	2
Program terapii zaburzeń preferencji seksualnych	3	1	1
Poradnia leczenia uzależnień	40	36	37
Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	10	10	10
Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu dla dzieci	5	4	3
Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	4	4	4
Program leczenia substytucyjnego	1	1	1
Suma	210	196	195

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Dane z zakresu lecznictwa w zespołach leczenia środowiskowego w województwie małopolskim w roku 2015, wskazują że w ZLŚ było leczonych 4 117 osób i w porównaniu z rokiem 2014 jest to wzrost o 470 osób (12,9%). Osoby te pozostają pod opieką ZLŚ najczęściej z powodów zaburzeń psychicznych z zespołami objawowymi oraz schizofrenii (załącznik: tabela nr 4). W 2015 roku MOW NFZ w ramach zwiększania dostępu do psychiatrycznej opieki środowiskowej zakontraktował 27 Zespołów Leczenia Środowiskowego.

W 2011 roku było 7 ZLŚ, które działały głównie w strukturze Szpitala Specjalistycznego im. dr J. Babińskiego w Krakowie i obejmowały swoim działaniem cztery duże dzielnice Krakowa – Krowodrzę, Nową Hutę, Śródmieście, Podgórze, oraz powiat wielicki, gminę Skawina, powiat myślenicki oraz ZLŚ w Mszanie Dolnej, Oświęcimiu. W 2012 roku ZLŚ powstały w 14 nowych obszarach, tj. w: Skale, Bochni, Chrzanowie, Gorlicach, Budzowie, Nowym Targu, Białym Dunajcu, Łyszkowicach, Wadowicach, Brzesku, Olkuszu, Myślenicach, Wieliczce i Tuchowie, oraz 3 dodatkowe ZLŚ przy Szpitalu Babińskiego dla powiatu wielickiego, myślenickiego oraz miasta i gminy Skawina. W 2013 roku zakontraktowano 2 nowe ZLŚ tj. w: Jordanowie i Tarnowie, dodatkowo w 2014 roku powstał nowy ZLŚ w Miechowie. W 2015 roku liczba ZLŚ utrzymała się na takim samym poziomie

Mapa nr 2. Rozmieszczenie ZLS w województwie małopolskim w podziale na subregiony.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM.

4. Centra Zdrowia Psychicznego

W Małopolskim Programie zaplanowano rozmieszczenie oraz zasięg działania CZP, z wyszczególnieniem tych które nie będą posiadały stacjonarnych oddziałów psychiatrycznych. Docelowo zaplanowano zgodnie z wytycznymi NPOZP na lata 2011-2015 powstanie 16 CZP, w tym 4 w Krakowie oraz Centrum dla dzieci i młodzieży w Krakowie w oparciu o Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie oraz Szpital Uniwersytecki.

Mapa nr 3. Rozmieszczenie Centrów Zdrowia Psychicznego oraz zasięg ich działania.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM.

W 2012 roku na bazie Szpitala Specjalistycznego im. dr J. Babińskiego powstały Centra Zdrowia Psychicznego dedykowane dla poszczególnych dzielnic miasta oraz powiatów krakowskiego, myślenickiego, wielickiego. Struktura powstałych Centrów Zdrowia Psychicznego zgodnie ze statutem Szpitala w 2015 roku wyglądała następująco:

1. **Specjalistyczne Centrum Psychiatrii** (Oddział Psychiatryczny Pulmonologiczny, Oddział Psychiatrii Sądowej o Wzmocnionym Zabezpieczeniu, Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny I, Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny II, Oddział Psychogeriatryczny z Pododdziałem Diagnostowania i Leczenia Otępień, Oddział Psychogeriatryczny, Oddział Leczenia Zaburzeń Osobowości i Nerwic).
2. **Centrum Zdrowia Psychicznego Kraków – Śródmieście** (Oddział Psychiatryczny Kraków – Śródmieście, Dzienny Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny Dla Podwójnych Diagnost Kraków – Śródmieście, Poradnia Zdrowia Psychicznego Kraków – Śródmieście, Zespół Leczenia Środowiskowego Kraków – Śródmieście).
3. **Centrum Zdrowia Psychicznego Kraków – Krowodrza** (Oddział Psychiatryczny Kraków – Krowodrza I, Oddział Psychiatryczny Kraków – Krowodrza II, Dzienny Oddział Psychiatryczny

Rehabilitacyjny Kraków – Krowodrza, Poradnia Zdrowia Psychicznego Kraków – Krowodrza, Zespół Leczenia Środowiskowego Kraków – Krowodrza).

4. **Centrum Zdrowia Psychicznego Kraków – Podgórze** (Oddział Psychiatryczny Kraków – Podgórze I, Oddział Psychiatryczny Kraków – Podgórze II, Dzienny Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny Kraków – Podgórze, Poradnia Zdrowia Psychicznego Kraków – Podgórze, Zespół Leczenia Środowiskowego Kraków – Podgórze I, Zespół Leczenia Środowiskowego Kraków – Podgórze II, Zespół Leczenia Środowiskowego Skawina).
5. **Centrum Zdrowia Psychicznego Kraków – Nowa Huta** (Oddział Psychiatryczny Kraków - Nowa Huta I, Oddział Psychiatryczny Kraków - Nowa Huta II, Dzienny Oddział Psychiatryczny Kraków – Nowa Huta, Poradnia Zdrowia Psychicznego Kraków – Nowa Huta, Zespół Leczenia Środowiskowego Kraków – Nowa Huta).
6. **Centrum Zdrowia Psychicznego Małopolska Południe** (Oddział Psychiatryczny Małopolska Południe, Zespół Leczenia Środowiskowego Wieliczka).
7. **Centrum Zdrowia Psychicznego Małopolska – Północ** (Dzienny Oddział Psychiatryczny Rehabilitacyjny Miechów, Zespół Leczenia Środowiskowego Miechów).

Pozostałe CZP w Małopolsce są zlokalizowane w powiecie tarnowskim oraz chrzanowskim.

8. **Ośrodek Psychoterapii w Tuchowie** – w powiecie tarnowskim powstał Ośrodek Psychoterapii w Centrum Zdrowia Tuchów posiadający: Dzienny Oddział Psychiatrii, Poradnię Zdrowia Psychicznego, Poradnię Psychologiczną, Zespół Leczenia Środowiskowego, Poradnię Leczenia Uzależnień, Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia.
9. **Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Powiatowym w Chrzanowie** (Oddział Stacjonarny Psychiatryczny, Oddział Dzienny Psychiatryczny, Zespół Leczenia Środowiskowego, Poradnia Zdrowia Psychicznego).

4.1 CZP dla dzieci i młodzieży

W 2012 roku zostało zawarte porozumienie między Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalem im. św. Ludwika w Krakowie oraz Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie – w zakresie wzajemnej współpracy i udzielania świadczeń zdrowotnych i konsultacji pediatrycznych i psychiatrycznych pomiędzy jednostkami. W ramach porozumienia powołane zostało Małopolskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (Oddział Psychiatrii Dzieci, Oddział Psychiatryczny Dziennego Pobytu, Poradnia Zdrowia Psychicznego).

5. Mieszkania chronione w województwie małopolskim

W 2015 roku funkcjonowało ogółem 60 mieszkań chronionych, oferowały one łącznie 246 miejsc, ale w ciągu roku skorzystało z nich 183 osoby. Spośród ogólnej liczby mieszkań chronionych 12 z nich było przeznaczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Mieszkania te posiadały 55 miejsc, w 2015 roku skorzystało z nich łącznie 63 osoby z zaburzeniami psychicznymi.

III. Realizacja celów MPOZP

1. Cele Programu

Cele Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego odwołują się do wszystkich dziedzin życia społecznego. Zostały opracowane w oparciu o wytyczne zawarte w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego i określają regionalny model opieki psychiatrycznej, definiując cele główne i szczegółowe oraz plan operacyjny na lata 2011-2016.

Należą do nich:

1. Cel główny 1: promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym w województwie małopolskim.

- cel szczegółowy 1.1: upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- cel szczegółowy 1.2: przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi,
- cel szczegółowy 1.3: organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

2. Cel główny 2: zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym w województwie małopolskim.

- cel szczegółowy 2.1: upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- cel szczegółowy 2.2: upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- cel szczegółowy 2.3: aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,
- cel szczegółowy 2.4: koordynacja różnych form opieki i pomocy.

3. Cel główny 3: rozwój systemów informacji z zakresu zdrowia psychicznego.

- cel szczegółowy 3.1: gromadzenie i udostępnianie informacji na temat opieki psychiatrycznej w Małopolsce.
- cel szczegółowy 3.2: rozwijanie współpracy międzynarodowej w zakresie opieki psychiatrycznej

Poniżej zostały przedstawione zadania podejmowane w ramach 3 celów głównych, 8 celów szczegółowych dla których realizacji przewidziano 32 zadania.

2. Zrealizowane zadania w 2015 roku w ramach celów głównych oraz szczegółowych Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016.

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
CELE GŁÓWNE:			
1.	Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym w województwie małopolskim		
CELE SZCZEGÓŁOWE:			
1.1	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu		
1.	Ustalenie w porozumieniu z samorządami lokalnymi i NFZ priorytetów promocji zdrowia psychicznego na obszarze województwa małopolskiego	Samorząd województwa, Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Partnerzy: Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, MOW NFZ	Województwo Małopolskie: priorytety zostały sformułowane jako 3 cele główne i 8 celów szczegółowych MPZOP 2011-2016 Powiaty: 11 Gminy: 17
2.	Inicjowanie opracowania i realizacji regionalnych programów promocji zdrowia psychicznego	Samorząd województwa, Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Partnerzy: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, MOW NFZ, Placówki ochrony zdrowia, Placówki edukacyjne, Organizacje pozarządowe	Powiaty: 8 Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego uchwalony został w powiatach: brzeskim, chrzanowskim, dąbrowskim, myślenickim, tarnowskim, wadowickim oraz M. Krakowie, M. Tarnowie. Gminy: 10 Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego uchwalony został w gminach: Biecz, Biskupice, Chelmek, Gdów, Klucze, Lipinki, Przeciszów, Sułkowice, Wiśniowa, Zielonki.
3.	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego poprzez wprowadzenie w szkołach programów profilaktyki zdrowia psychicznego, rozwijających radzenie sobie ze stresem oraz wolnych od zachowań ryzykownych	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: Placówki edukacyjne, Organizacje pozarządowe	Powiaty: 11 Przykład: - Powiat miechowski: prowadzenie w szkołach warsztatów pn.: „Mówię NIE agresji, przemocy, używkom”, „Powiedz nałogom NIE”, „Zwalczanie zachowań agresywnych”, „Zero tolerancji”, „Ars, czyli jak dbać o miłość”, „Wybieram zdrowie” Profilaktyka zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym. - Powiat suski: przeprowadził cykl wykładów z uczniami szkół dotyczący profilaktyki zdrowia psychicznego, promujący zdrowy tryb życia, a także prelekcję pn. Trening zastępowania agresji w klasach I-II Gimnazjum w Makowie Podhalańskim. Gminy: 30 Przykład: - Gmina Bochnia: realizacja programów profilaktycznych w szkołach m.in.: „Złość, agresja, przemoc”, a także zajęć

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
			<p>psychoedukacyjnych z psychologiem i pedagogiem szkolnym, uczenie zachowań asertywnych, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów itp.</p> <p>- Gmina Mogilany: upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego odbywa się w ramach zajęć edukacyjnych.</p>
4.	Działania edukacyjne skierowane do opiekunów dzieci	<p>Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego</p> <p>Partnerzy: Placówki edukacyjne, Organizacje pozarządowe</p>	<p>Zadanie realizowane poprzez organizację: szkoleń oraz konferencji na których poruszane są zagadnienia dotyczące zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, szkolenia dla rodziców nt. radzenia sobie z problemami wychowawczymi.</p> <p>Powiaty: 11</p> <p>Przykład:</p> <p>- Powiat brzeski: pedagogizacja rodziców „Trudności adaptacyjne. Jak pomóc dzieciom w ich przezwyciężaniu?”, „Zagrożenia XXI wieku”.</p> <p>- Powiat oświęcimski: organizacja konferencji w ramach promocji i ochrony zdrowia psychicznego oraz Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie Powiatu Oświęcimskiego pt. „Czy dzieci muszą być grzeczne? – problemy rozwojowe i edukacyjne”.</p> <p>Gminy: 29</p> <p>Przykład:</p> <p>- Gmina Miechów: realizacja programu „Szkoła dla rodziców”,</p> <p>- Gmina Wieliczka: organizacja warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców i opiekunów dzieci</p>
5.	Tworzenie systemu wsparcia poprzez współdziałanie wielosektorowe, w tym organizacji pozarządowych	<p>Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego</p> <p>Partnerzy: Organizacje pozarządowe</p>	<p>Powiaty: 6</p> <p>Przykład:</p> <p>Powiat miechowski: konsultacje i porady, spotkania o charakterze terapeutycznym, konsultacje w sprawie zajęć profilaktycznych, psychoedukacyjnych dla młodzieży, działania profilaktyczne, interwencyjne, mediacyjne, rozmowy psychologiczne o charakterze diagnostycznym, wspierającym i wychowawczym.</p> <p>Gminy: 15</p> <p>Przykład:</p> <p>Gmina Bobowa: Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi prowadzony przez Stowarzyszenie Nadzieja w Bieczu</p>
6.	Programy zdrowotne zapobiegające rozwojowi nerwicy i depresji służące kształtowaniu postaw prozdrowotnych wśród różnych grup wiekowych	<p>Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego</p> <p>Partnerzy: Lekarze POZ, Psycholodzy, Psychiatrzy</p>	<p>Województwo Małopolskie: realizacja programu pn.: „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program edukacyjny dla mieszkańców województwa małopolskiego”. W ramach programu został utworzony zespół doradców, psychologów i psychiatrów, którzy udzielali porad profilaktycznych. Program realizowany w 5 subregionach województwa małopolskiego poprzez utworzenie punktów konsultacyjnych gdzie udzielane są porady profilaktyczne. Dodatkowo przeprowadzona została kampania edukacyjno-promocyjna skierowana do wszystkich mieszkańców. W 2015 roku utworzono 11 punktów konsultacyjnych, w których prowadzona była rejestracja uczestników i odbywały się konsultacje: Andrychów, Brzesko, Kraków, Limanowa, Miechów, Muszyna, Nowy Sącz, Skawina, Sucha Beskidzka, Tarnów, Wysowa Zdrój.</p> <p>Powiaty: 6</p> <p>Przykład:</p>

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
			<p>- Miasto Kraków: program pn.: „Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego. Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP)”</p> <p>- Powiat miechowski: program pn.: „Stres pod kontrolą”.</p> <p>Gminy: 8 Przykład: Gmina Skawina: realizacja programu „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program profilaktyczny dla mieszkańców województwa małopolskiego”. Projekt realizowano w Centrum Wspierania Rodziny w okresie od 4 maja do 31 października 2015. Z pomocy skorzystało 40 osób</p>
<p>CELE SZCZEGÓŁOWE: 1.2 Przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi</p>			
1.	Opracowanie i realizacja programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez współpracę z mediami i organizacjami pozarządowymi (zlecenie konkursów grantowych)	Samorząd województwa Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Organizacje pozarządowe Partnerzy: Placówki edukacyjne, Placówki ochrony zdrowia, Uczelnie wyższe	<p>Województwo małopolskie: realizacja programu pn.: „Otwórzmy drzwi – otwórzmy serca dla chorujących na schizofrenię”. Program realizowany przez Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie, w ramach którego zorganizowano imprezę plenerową, rozdawano ulotki, a także udzielano porad lekarskich i psychologicznych.</p> <p>Powiaty: 5 Przykład: Powiat chrzanowski: realizacja projektu pn.: Środowiskowy Dom Samopomocy w Babicach dla 20 osób chorych psychicznie i niepełnosprawnych umysłowo, w programie uczestniczyło 26 osób.</p> <p>Gminy: 9 Przykład: Gmina Andrychów: realizacja programu: „Schizofrenia otwórzcie drzwi” (dzień solidarności z osobami chorującymi na schizofrenię).</p>
2.	Opracowanie i realizacja programów informacyjno-edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez współpracę z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: Placówki edukacyjne, Organizacje pozarządowe	<p>Gminy: 3 Przykład: - Gmina Ryglice: program pn.: „Promocja zdrowia psychicznego w środowisku lokalnym”, polegający na treningu umiejętności spędzania czasu wolnego, działalności kulturalno-oświatowej oraz integracyjnej</p>
<p>CELE SZCZEGÓŁOWE: 1.3 Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego</p>			
1.	Działania informujące o dostępnej pomocy dla ofiar przemocy, katastrof, klęsk żywiołowych oraz kryzysów występujących w rodzinie (publikacje, kampanie informacyjne, strona www)	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR), Powiatowe Urzędy Pracy,	<p>W powiatach działanie realizowane przez: Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W gminach działanie realizowane przez Centra Wspierania Pomocy Rodzinie, punkty informacyjno-konsultacyjne dla osób doznających przemocy, kampanie informacyjno-edukacyjne prowadzone przez: GOPS-y, MOPS-y.</p> <p>Powiaty: 18</p>

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
	w województwie	Organizacje wyznaniowe, Policja, MOW NFZ, Organizacje pozarządowe, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Placówki edukacyjne, Placówki ochrony zdrowia	Przykład: - Powiat chrzanowski: organizacja spotkań polegających na udzielaniu bezpłatnych konsultacji psychiatrycznych i psychologicznych dla osób powyżej 18 roku życia. - Powiat suski: dyżury specjalistów dla osób doświadczających przemocy – poradnictwo psychologiczne, pedagogiczno – socjoterapeutyczne, rodzinne, prawne, psychoterapia, telefon zaufania, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz przezwyciężenia kryzysów życiowych, materiały promocyjne, informacja na stronie internetowej. Gminy: 77 Przykład: - Gmina Nowy Wiśnicz: kampania informacyjna nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
CELE GŁÓWNE: 2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym			
CELE SZCZEGÓŁOWE: 2.1 Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
1.	Inicjowanie opracowania i realizacja (z uwzględnieniem programów powiatowych) wojewódzkiego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej	Samorząd województwa Partnerzy: Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, MOW NFZ	Województwo małopolskie: realizacja Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016 Częściowo zadanie realizowane w ramach Powiatowych Programów Ochrony Zdrowia Psychicznego. W ramach zwiększania dostępu do różnych form psychiatrycznej opieki środowiskowej MOW NFZ zakontraktował 27 Zespołów Leczenia Środowiskowego Powiaty: 8 Przykład: Powiat tarnowski: realizacja „Powiatowego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym zwłaszcza form niezbędnych do tworzenia centrów zdrowia psychicznego – leczenia ambulatoryjnego, leczenia w zespołach środowiskowych, leczenia w oddziałach dziennych, leczenia w oddziałach psychiatrycznych, w szpitalach ogólnych, dla dzieci, młodzieży i dorosłych – na lata 2013-2015” Gminy: 4 Przykład: Gmina Skrzyszów: organizowanie usług opiekuńczych, pomoc w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych, kierowanie do Środowiskowych Domów Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej.
2.	Pozyskiwanie dodatkowych źródeł finansowania poprzez partnerstwo publiczno-prywatne	Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: Samorząd województwa	Wojewódzkie szpitale o profilu psychiatrycznym nie korzystały z partnerstwa publiczno – prywatnego.
3.	Decentralizacja psychiatrycznego leczenia szpitalnego poprzez rozwijanie sieci oddziałów	Samorząd województwa Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Placówki ochrony	Województwo Małopolskie: dofinansowanie dla Szpitala Wojewódzkiego im. św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie na realizację projektu pn.: „Budowa Ośrodka Psychiatrycznego wraz ze Specjalistyczną Poradnią Konsultacyjną i zespołem techniczno-administracyjnym”. Zakres rzeczowy zadania i funkcja obiektu obejmowały budowę budynku

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
	psychiatrycznych w szpitalach ogólnych oraz tworzenie sieci Centrów Zdrowia Psychicznego na podstawie istniejących już zasobów specjalistycznej opieki psychiatrycznej w województwie zapewniających kompleksową (w tym szpitalną) opiekę dla mieszkańców (dorosłych oraz dzieci i młodzieży) określonego terytorium i przejęcie przez nią odpowiedzialności za zapewnienie i koordynację opieki – współpraca z samorządami	zdrowia Partnerzy: MOW NFZ	o 3 kondygnacjach nadziemnych (częściowo podpiwniczonego) o następujących funkcjach: <ul style="list-style-type: none"> • piwnice - 768,50 m2 - szatnie dla personelu, pomieszczenie techniczne, magazyny, • parter - 1 512,10m2- Izba przyjęć, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Oddział Dzienny - 20 łóżek, • I piętro - 1 443,10 m2 - Oddział Psychiatryczny - 35 łóżek, • II piętro - 1 443,10 m2 - Oddział Psychiatryczny - 35 łóżek, Koszt całkowity inwestycji wyniósł 22 594 250 zł. W 2015 roku z budżetu WM wydatkowano kwotę 394 250 zł. Zakończono roboty budowlane, instalacyjne i wykończeniowe w ramach budowy Ośrodka o powierzchni ok. 5 176 m2, wraz z zagospodarowaniem wewnętrznego układu komunikacyjnego (parkingi, drogi). Zakupiono w ramach pierwszego wyposażenia meble do pokoi pacjentów, do punktów pielęgniarskich i rejestracyjnych, gabinetów lekarskich, sprzęt do wyposażenia sal terapeutycznych oraz kuchni oddziałowych, a także komputery do: systemu nadzoru, rejestracji, systemu przechowywania i dystrybucji kartotek oraz dla lekarzy. W dniu 28.09.2015 roku uzyskano pozwolenie na użytkowanie budynku. Powiaty: 3
4.	Opracowanie i wdrażanie planu stopniowego zmniejszania i przekształcania dużych szpitali psychiatrycznych w placówki specjalistyczne, zapewniające profilowane usługi zdrowotne (w tym w zakresie psychosomatyki sądowo-psychiatryczne) z jednoczesnym przenoszeniem zadań podstawowej psychiatrycznej opieki stacjonarnej do oddziałów szpitali ogólnych	Samorząd województwa, Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: MOW NFZ	Województwo małopolskie: dofinansowanie dla Szpitala Specjalistycznego im. dr. J. Babińskiego w Krakowie na zadania pn.: <ul style="list-style-type: none"> • „Rozwój bazy leczenia psychiatrycznego poprzez modernizację obiektów Szpitala Specjalistycznego im. dr. J. Babińskiego w Krakowie” – kwota 4 108 555,00 zł, • „Poprawa efektywności energetycznej na terenie zabytkowego zespołu szpitalno-parkowego w Krakowie Kobierzynie poprzez wprowadzenie zintegrowanego systemu energii odnawialnej” – kwota 891 444 zł.
5.	Zachęcanie organów założycielskich do rozwoju sieci powiatowych/ dzielnicowych poradni zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: MOW NFZ	W 2015 roku województwie małopolskim funkcjonowało 82 poradnie zdrowia psychicznego (szczegółowe informacje w załączniku: tabela 8) Gminy: 2
6.	Poprawa i stałe doskonalenie współpracy pomiędzy lekarzami POZ, a poradniami zdrowia psychicznego i poradniami psychologicznymi	Lekarze POZ, Psycholodzy, Psychiatrzy Partnerzy: Placówki ochrony zdrowia, Placówki pomocy społecznej	Stała współpraca poprzez konsultacje i czynne poradnictwo. Lekarze POZ kierują i udostępniają informacje o działających poradniach i placówkach udzielających pomocy z zakresu zdrowia psychicznego. Powiaty: 6 Przykład: Powiat gorlicki: współpraca między zespołami osób udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach leczenia stacjonarnego, ambulatoryjnego oraz środowiskowego w Szpitalu Specjalistycznym im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach. Zakłady Podstawowej Opieki Zdrowotnej w razie potrzeby kierują pacjentów do właściwych poradni. Gminy: 15

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
			Przykład: Gmina Wieliczka: wizyty lekarskie, współpraca POZ z lekarzami psychiatrami i psychologami
7.	Zachęcanie do realizowania programów, projektów mających na celu pomoc rodzinom osób chorujących psychicznie i upośledzonych umysłowo	Ośrodki Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe Partnerzy: Placówki pomocy społecznej, Placówki służby zdrowia, Organizacje pozarządowe Instytucje działające na rzecz osób chorujących psychicznie i ich rodzin	Powiaty: 4 Przykład: - Powiat dąbrowski: dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Dąbrowie Tarnowskiej, wspierało grupę samopomocy rodziców dzieci niepełnosprawnych poprzez specjalistyczne poradnictwo. Gminy: 26 Przykład: Gmina Klaj: organizacja usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
CELE SZCZEGÓŁOWE:			
2.2 Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego			
1.	Współdziałanie w zorganizowaniu sieci powiatowych/dzielnicych oddziałów dziennych, zespołów opieki środowiskowej oraz ośrodków interwencji kryzysowej (dochodzenie do docelowych wskaźników określonych w MPOZP)	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: MOW NFZ	Działania realizowane przez Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Powiaty: 1 Gminy: 2
2.	Zachęcanie do rozwoju sieci powiatowych warsztatów terapii uzależnień (pomoc organizacyjna i finansowa)	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień	Powiaty: 2 Gminy: 6 Działania realizowane przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień.
3.	Współdziałanie w zorganizowaniu w każdym z subregionów łóżek opiekuńczo-leczniczych i opiekuńczo-pielęgniacych o profilu psychiatrycznym	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: Organizacje pozarządowe	Nie powstały nowe łóżka o tym profilu. W województwie małopolskim działają 3 jednostki opiekuńczo-lecznicze o profilu psychiatrycznym. 1 zakład opiekuńczo – leczniczy w Krakowie oraz 2 zakłady opiekuńczo – lecznicze w powiecie oświęcimskim. Łącznie w 2015 roku ZOL-e dysponowały 289 miejscami. Powiaty: 4
4.	Współpraca z pozarządowymi organizacjami samopomocowymi realizującymi zróżnicowane formy wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi – tworzenie banku danych o organizacjach i ich ofercie	Samorząd województwa Organizacje pozarządowe, Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Jednostki organizacyjne	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: w ramach finansowanego ze środków PO KL projektu „Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej” dokonał aktualizacji danych w Małopolskim Informatorze Społecznym (MIS) – bazy danych teledadresowych ułatwiającej identyfikację jednostek pomocy i integracji społecznej w regionie. W Informatorze można znaleźć dane o funkcjonujących w Małopolsce domach pomocy społecznej dla chorujących psychicznie, ośrodkach wsparcia, w tym środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej, zakładach aktywności zawodowej oraz organizacjach pozarządowych działających w sferze pomocy i integracji społecznej.

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
		pomocy społecznej (OPS, PCPR), Organizacje wyznaniowe, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego	<p>Dodatkowo w ramach finansowanego ze Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy projektu "Pomocna dłoń pod bezpiecznym dachem" (Komponent 3) przeprowadzono kursy dla pielęgniarek w 2 Małopolskich Domach Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzonych przez organizacje pozarządowe (Bonifratrska Fundacja Dobroczynna, Stowarzyszenie Wspierania Osób Psychicznie Chorych "Egida"), a także zakupiono sprzęt medyczny dla 3 Domów Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych prowadzonych przez organizacje pozarządowe (Bonifratrska Fundacja Dobroczynna, Caritas Archidiecezji Krakowskiej, Fundacja im. Brata Alberta)</p> <p>Powiaty i gminy zlecają prowadzenie zróżnicowanych form wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi – współpraca celem zapewnienia systemu wsparcia dla osób chorujących psychicznie i ich rodzin.</p> <p>Powiaty: 9 Przykład: Powiat dąbrowski: informacje na temat działalności placówek prowadzonych przez stowarzyszenia oraz innych form wsparcia są przekazywane beneficjentom m.in. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej, poradni psychologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej, Punktu Interwencji Kryzysowej, Powiatowego Zespołu ds., Orzekania o Niepełnosprawności, a także pacjentom Poradni Zdrowia Psychicznego w Dąbrowie Tarnowskiej.</p> <p>Gminy: 18 Przykład: Gmina Oświęcim: dofinansowanie imprez integracyjno-edukacyjnych i sportowych z udziałem osób z zaburzeniami psychicznymi organizowanych przez Stowarzyszenie „Bratnich Serc” dla Ludzi Chorych w Oświęcimiu.</p>
5.	Stworzenie systemu zachęt do upowszechnienia zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Organizacje pozarządowe Partnerzy: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie	<p>Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: wspólnie z partnerami - Szpitalem Specjalistycznym im. dr J. Babińskiego, Fundacją im. Boguchwała Winida na Rzecz Rozwoju Psychoterapii Psychoanalitycznej oraz Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji złożył projekt partnerski „Blżej Ciebie - model zintegrowanego leczenia i wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 „Innowacje społeczne”. W konkursie pierwszego etapu wybrane zostaną najlepsze projekty polegające na opracowaniu modelu innowacyjnego oraz ma zostać zawiązane partnerstwo, którego zadaniem będzie przetestowanie i wdrożenie wypracowanego modelu (model zostanie wdrożony w drugim etapie konkursu).</p> <p>W ramach finansowanego ze Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy projektu "Pomocna dłoń pod bezpiecznym dachem" zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurs specjalistyczny "Leczenie ran" dla pielęgniarek z małopolskich Domów Pomocy Społecznej – uczestniczyło w nim 6 pielęgniarek z 3 Domów Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, • kurs specjalistyczny „Terapia bólu” dla pielęgniarek z małopolskich Domów Pomocy Społecznej - uczestniczyły w nim 3 pielęgniarce z 2 Domów Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, • kurs specjalistyczny „Wykonywanie i interpretacja ekg” dla pielęgniarek z małopolskich Domów Pomocy Społecznej - uczestniczyło w nim 13 pielęgniarek z 6 Domów Pomocy Społecznej dla osób przewlekle

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
			<p>psychicznie chorych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego w którym uczestniczyło 35 pielęgniarek z 20 Domów Pomocy Społecznej <p>W ramach tego zadania powiaty i gminy zlecają prowadzenia Środowiskowych Domów Samopomocy, Domów Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych. (Wykaz DPS oraz ŚDS na terenie województwa małopolskiego znajduje się w załącznikach w tabeli nr 6 i nr 7).</p> <p>Powiaty: 13 Gminy: 27</p>
<p>CELE SZCZEGÓŁOWE: 2.3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi</p>			
1.	<p>Wspieranie rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi – W TZ, ZAZ-y, spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej oraz zatrudnienia na otwartym rynku pracy</p>	<p>Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: PFRON Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Organizacje pozarządowe, Zakłady Pracy Chronionej</p>	<p>Województwo Małopolskie: realizuje zadanie ustawowe pn. „dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej”. W województwie małopolskim w 2015 roku funkcjonowało 8 Zakładów Aktywności Zawodowej, które zatrudniały 156 osób chorujących psychicznie. ZAZ-y utworzone zostały w powiatach: miechowskim, olkuskim, krakowskim, tarnowskim oraz po 2 w nowosądeckim i mieście Kraków. (Informacje szczegółowe w załączniku: tabela nr 5).</p> <p>W 2015 roku funkcjonowało 67 W TZ, Placówki prowadzone były przez 5 samorządów: powiatowych (6 W TZ), miast Kraków (4 W TZ) i Tarnów (1W TZ) i jednej gminy (Gorlice p. gorlicki) –w sumie 12 jednostek. Dodatkowo jednostki samorządu zleciły prowadzenie 55 warsztatów innym podmiotom: 40 było prowadzonych na zlecenie 17 powiatów, a 15 – na zlecenie trzech miast na prawach powiatu. Dostęp do tego rodzaju wsparcia mieli mieszkańcy każdego z powiatów regionu. Na terenie poszczególnych powiatów zlokalizowanych było od 1 (na terenie 6 powiatów) do 15 warsztatów. Najwięcej W TZ, funkcjonowało w Krakowie (15 W TZ), po 6 w powiatach: gorlickim i nowosądeckim, 4 – w powiecie krakowskim. (Na podstawie Sprawozdania „Oceny Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Małopolskiego za 2015 rok”).</p> <p>Zadanie realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w ramach promocji zatrudnienia i aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>Powiaty: 18 Gminy: 21</p>
2.	<p>Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – konkursy grantowe z PFRON</p>	<p>Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywizacji Zawodowej</p>	<p>Województwo małopolskie: przeznaczone zostały środki finansowe na otwarty konkurs ofert z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej finansowany ze środków PFRON. Dofinansowane projekty dotyczyły rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych z różnymi niepełnosprawnościami, w tym osób chorujących psychicznie. W ramach konkursu dofinansowanie otrzymało 61 ofert na kwotę 826 592,02 zł, w tym 3 projekty dotyczyły osób chorujących psychicznie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Opiekunów i Wolontariuszy "Ostoja" projekt pn.: „Szkolenie dla kadry terapeutycznej, zarządzającej oraz rodziców i opiekunów prawnych pracujących i opiekujących się osobami niepełnosprawnymi intelektualnie” kwota dofinansowania – 7 010,39 zł,

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
			<ul style="list-style-type: none"> • Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół "Ognisko" projekt pn.: „Aktywny styl życia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną” kwota dofinansowania – 10 259,43 zł, • Stowarzyszenie Bratnich Serc dla Ludzi Chorych projekt pn.: „Praca moim życiem VII” kwota dofinansowania – 35 611,55 zł <p>Zadanie realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy. Powiaty: 10 Przykład: - Powiat dąbrowski: .przeprowadzenie w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi kampanii informacyjnej dotyczącej zróżnicowanych form aktywizacji zawodowej w celu zwiększenia ich aktywności zawodowej na rynku prac. Gminy: 7 Przykład: Gmina Oświęcim: organizacja staży zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy</p>
3.	Stworzenie możliwości udziału osób z zaburzeniami psychicznymi w projektach mających na celu ich zawodową aktywizację finansowaną ze środków EFS w ramach Priorytetu VII POKL	Departament Polityki Regionalnej UMWM (instytucja pośrednicząca) Wojewódzki Urząd Pracy (instytucja pośrednicząca II stopnia) Partnerzy: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie	Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie: 8 projektów m. in. skierowanych do osób chorujących psychicznie, ze środków EFS w ramach Priorytetu VII PO KL. Łącznie objęto wsparciem 526 osób (szczegółowe informacje załącznik: tabela nr 9). Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej: w ramach finansowanego ze środków PO KL projektu Akademia Rozwoju Ekonomii Społecznej – etap II (POKL 7.2.2) udzielił wsparcia finansowego w postaci bezwrotnego pomostowego wsparcia finansowego dla spółdzielni socjalnych zatrudniających osoby chore psychicznie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Spółdzielnia Socjalna Bistro z Nowego Targu – założona przy udziale Starostwa Powiatowego oraz Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Psychiatrii na Podhalu „Powroty”, zatrudniająca sześć osób. 2. Spółdzielnia Socjalna OGNISKO – założona przy udziale Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół "Ognisko" oraz Fundacji Ognisko, zatrudniająca dziesięć osób.
CELE SZCZEGÓŁOWE			
2.4 Koordynacja różnych form opieki i pomocy			
1.	Działalność Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego koordynującej realizację Programu z zadaniami	Samorząd województwa, Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii, Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii dzieci i młodzieży Partnerzy: Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Placówki ochrony zdrowia, Małopolski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Urząd Pracy, MOW NFZ	Województwo Małopolskie: Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego powołana została Zarządzeniem Marszałka Województwa Małopolskiego nr 126/2007 z dnia 8 października 2007 roku. Członkami Rady są przedstawiciele środowisk psychiatrycznych w Małopolsce, w tym m.in.: konsultant w dziedzinie psychiatrii dorosłych, konsultant w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, dyrektorzy szpitali psychiatrycznych, ordynatorzy lub przedstawiciele oddziałów psychiatrycznych szpitali wieloprofilowych, przedstawiciel MOW NFZ, przedstawiciel MUW, przewodniczący Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej. W spotkaniach biorą udział również zapraszeni goście ze starostw powiatowych oraz przedstawiciele środowisk psychiatrycznych wg potrzeb. W 2015 roku odbyły się 2 spotkania Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego.
2.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Małopolskiego	Samorząd województwa, Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii,	Województwo Małopolskie: Posiedzenia Małopolskiej Rady Zdrowia Psychicznego:

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
	Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii dzieci i młodzieży, Partnerzy: Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Jednostki ochrony zdrowia Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OSP, PCPR), Sektor Oświaty i Wychowania, Powiatowe Urzędy Pracy, Organizacje wyznaniowe, Policja, Organizacje pozarządowe, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, MOW NFZ	<ul style="list-style-type: none"> 21 maja 2015 roku Tematem spotkania było: omówienie aktualnego stanu prac nad nową edycją Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, przedstawienie wyników projektu pn. „Leczenie i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z zaburzeniami osobowości” oraz Przedstawienie programu XIII Forum Psychiatrii Środowiskowej 11-12 czerwca 2015 oraz wniosków z Seminarium w Wieliczce . 15 grudnia 2015 roku Spotkanie zorganizowane było wspólnie z Urzędem Miasta Krakowa i odbyło się z udziałem członków Zespołu konsultacyjnego ds. ochrony zdrowia psychicznego. Tematem spotkania było między innymi przedstawienie informacji o stanie sprawy dot. projektu uchwały RMK w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 oraz przedstawienie informacji podsumowującej wizytę w Trieście.
3.	Organizacja konferencji podsumowującej, oceniającej realizację Programu (jeden raz w roku)	Samorząd województwa Partnerzy: Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii, Konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, Placówki ochrony zdrowia	<p>XIII Forum Psychiatrii Środowiskowej Beneficjentów, Rodzin i Profesjonalistów w Krakowie pn.: „Umacnianie i zdrowienie – Dać nadzieję” Sesja I pn.: Rola samorządu i Rządu w realizacji Porozumienia na Rzecz Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego została zorganizowana we współpracy z Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego Urzędu Marszałkowskiego oraz Zespołem Konsultacyjnym ds. Ochrony Zdrowia Psychicznego Urzędu Miasta Krakowa.</p> <p>W dniu 27.11.2015 roku w Szpitalu Specjalistycznym im. dr. J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie odbyła się konferencja podsumowująca realizację programu profilaktycznego „Wyprzedzić Smutek”.</p>
4.	Udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych specjalistów z zakresu psychiatrii	Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego Partnerzy: Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OSP, PCPR), Organizacje pozarządowe, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego	<p>Przy opracowywaniu powiatowych i gminnych programów Ochrony Zdrowia Psychicznego powoływane zostały zespoły interdyscyplinarne, w pracach uczestniczyli psychiatry oraz psychologowie.</p> <p>Powiaty: 3 Miasto Kraków: powołanie Zespołu Konsultacyjnego ds. Ochrony Zdrowia Psychicznego, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych środowisk, w tym konsultanci województwa małopolskiego ds. psychiatrii oraz psychiatrii dzieci i młodzieży, medycyny rodzinnej oraz psychologii klinicznej.</p> <p>Gminy: 5</p>
5.	Kontynuacja współpracy międzynarodowej w zakresie opieki psychiatrycznej – wykorzystywanie dobrych praktyk	Samorząd województwa, Placówki ochrony zdrowia Partnerzy: Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OSP, PCPR), Organizacje pozarządowe, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego	<p>Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie: dwustronna współpraca pomiędzy WSP w Andrychowie a Klinik für Psychiatrie und Psychotherapie Alb-Neckar in Zwiefalten /Badenia-Württembergia/ Niemcy, zapoczątkowana została w 2004 roku. Prowadzona współpraca i bezpośrednie kontakty pomiędzy szpitalami, polegające na wymianie doświadczeń, przyczyniają się do adaptacji dobrych praktyk, co prowadzi do systematycznego podnoszenia standardu w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz współtworzenia europejskiej sieci ośrodków psychiatrycznych.</p> <p>Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> kontynuacja wieloletniej współpracy ze stroną niemiecką, z ośrodkiem Brucke-Haus in Eckernforde. współpraca polsko-ukraińsko-holenderska. Podmioty współpracy: Szpital Babińskiego (Polska) - Lwowski Regionalny Szpital Psychiatryczny (Ukraina) – Szpital Psychiatryczny w Zakładzie (Ukraina) – Fundacja Henri Nouwen Stichting (Holandia).

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
			Powiaty: 1
CELE GŁÓWNE:			
3. Rozwój systemu informacji z zakresu zdrowia psychicznego			
CELE SZCZEGÓŁOWE:			
3.1 Gromadzenie i udostępnianie informacji na temat opieki psychiatrycznej w Małopolsce			
1.	Zbieranie i opracowanie danych z placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej	<p>Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego</p> <p>Partnerzy: Placówki ochrony zdrowia, MOW NFZ, Małopolski Urząd Wojewódzki, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii, Konsultant wojewódzki ds. psychiatrii dzieci i młodzieży, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnień</p>	<p>Województwo Małopolskie: dane zebrane na potrzeby niniejszego sprawozdania, monitoring zasobów opieki psychiatrycznej na terenie województwa, współpraca z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie oraz Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie. Dodatkowo Departament Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM co roku sporządza raport pn.: <i>Lecznictwo w Małopolsce</i> w którym prezentowane są podstawowe oraz specjalistyczne dane w zakresie opieki zdrowotnej świadczonej przez podmioty lecznicze w Małopolsce, a także prowadzi monitoring bieżącej sytuacji finansowo ekonomicznej w wojewódzkich podmiotach leczniczych.</p> <p>Powiaty: 6 Przykład: - Miasto Kraków: gromadzenie informacji do Raportu o stanie zdrowia mieszkańców Krakowa (w tym zdrowia psychicznego). Ponadto, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 3 w Krakowie gromadzone są w formie bazy i udostępniane wszelkie możliwe informacje na temat opieki psychiatrycznej w Małopolsce (nazwy placówek, adresy, telefony, zakres działań). Osoby potrzebujące pomocy (uczniowie, ich rodzice, nauczyciele, pedagodzy szkolni) mogą ją uzyskać telefonicznie lub są kierowane do innych instytucji.</p> <p>Gminy: 5 GOPS-y na bieżąco gromadzą dane o mieszkańcach z zaburzeniami psychicznymi.</p>
2.	Przygotowanie aktualizowanego corocznego przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	<p>Samorząd województwa:</p> <p>Partnerzy: Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i gminnego, MOW NFZ, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OSP, PCPR), Policja, Organizacje pozarządowe, Małopolska Rada Zdrowia Psychicznego, Warsztaty Terapii Zajęciowej.</p>	<p>Województwo Małopolskie: zebranie danych ze wszystkich powiatów województwa małopolskiego odnośnie funkcjonujących na terenie powiatu jednostek, które oferują opiekę psychiatryczną w województwie oraz opracowanie danych. Ponadto w 2014 roku opracowano i wydano „Informator o dostępnych w województwie małopolskim formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi”, który dostępny jest na stronach internetowych województwa: www.malopolska.pl oraz www.profilaktykawmalopolsce.pl.</p> <p>Powiaty: 3 Gminy: 2</p>
CELE SZCZEGÓŁOWE:			
3.2 Rozwijanie współpracy międzynarodowej w zakresie opieki psychiatrycznej			
1.	Kontynuacja oraz nawiązywanie współpracy międzynarodowej w zakresie opieki psychiatrycznej	<p>Samorząd województwa Placówki ochrony zdrowia</p> <p>Partnerzy:</p>	<p>Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie: w 2015 roku zostało zorganizowane spotkanie przedstawicieli WSP w Andrychowie z ośmioosobową delegacją Kliniki für Psychiatrie und Psychotherapie Alb - Neckar /Zwiefalten/ z Niemiec. Głównym celem wizyty była wymiana doświadczeń z zakresu : prawa pacjenta i rola Rzecznika Praw</p>

Lp.	Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Realizacja zadań 2015 rok
		Partnerzy zagraniczni, MOW NFZ	<p>Pacjenta w systemach polskim i niemieckim, poza rejestracyjnego zastosowania neuroleptyków, leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu.</p> <p>Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego SPZOZ w Krakowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w ramach współpracy z Niemcami - działalność pracowni terapeutycznej CIUSZEK poprzez zbiórkę odzieży używanej mieszkańców terenu Niemiec, a po stronie polskiej dostarczenie jej do pracowni CIUSZEK. W roku 2015 odbyły się dwa transporty odzieży używanej, każdy z nich wynosił ok. 2 ton. Dzięki wsparciu strony niemieckiej możliwe było utrzymanie ciągłości pracy CIUSZKA, w którym w ramach ergoterapii znalazło w 2015 roku uczestniczyło 80 pacjentów. Ergoterapia odbywała się w warunkach możliwie najbardziej zbliżonych do rynkowych, uwzględniając nadrzędny leczący aspekt tego typu terapii i indywidualne możliwości każdego z pacjentów. Współpraca polsko-niemiecka obejmuje także kontakt telefoniczny oraz listowy przy okazji różnego rodzaju świąt, co pozwala pacjentom na rozpoczęcie i kontynuowanie długoterminowych przyjacielskich relacji z osobami niemieckojęzycznymi. • w ramach współpracy polsko-ukraińsko-holenderskiej w 2015 roku odbyły się 2 wizyty: stażowa gości ukraińskich w Krakowie oraz superwizyjna pracowników Szpitala Babińskiego we Lwowie. <ul style="list-style-type: none"> - 22-27 czerwca 2015 roku - wizyta delegacji ukraińskiej w Szpitalu Babińskiego w ramach projektu „Rozwój terapii zajęciowej”. W czasie wizyty goście wzięli udział w Festiwalu Sztuki „Sami z siebie”, który organizowany jest co roku w Szpitalu Babińskiego. Poza możliwością uczestnictwa w Festiwalu promującym sztukę osób chorujących psychicznie, goście odbyli staże zawodowe w dwóch oddziałach i Interdyscyplinarnym Centrum Terapii Zajęciowej dla Pacjentów. Szpital odwiedziło 10 osób z Ukrainy – pracowników Lwowskiego Regionalnego Szpitala Psychiatrycznego oraz Szpitala Psychiatrycznego w Zakładzie. - 8-11 listopada 2015 roku - wizyta delegacji polskiej w Szpitalu Psychiatrycznym w Zakładzie. W ramach wizyty odbyły się spotkania z dyrekcją Szpitala i wizyty superwizyjne w oddziałach, w których uruchamiana jest terapia zajęciowa. Zorganizowano także dzień treningowy: pracownicy Szpitala Babińskiego przedstawili prezentację dotyczącą struktury organizacyjnej i modelu leczenia w oddziale ogólnopsychiatrycznym a następnie odbyły się dwa warsztaty – arteterapeutyczny i muzykoterapeutyczny. W delegacji ze strony polskiej uczestniczyło 7 osób: lekarz, muzykoterapeutka, terapeutki zajęciowe i koordynator projektu. <p>Powiaty: 3 Gminy: 2</p>

* W części sprawozdań z powiatów nie ma podanych nazw gmin realizujących zadanie.

3. Realizacja Programów Promocji Zdrowia Psychicznego przez Województwo Małopolskie

W 2015 roku Samorząd Województwa Małopolskiego realizował program profilaktyczny wynikający z realizacji Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016. Kontynuowany był program ukierunkowany na edukację oraz wczesne reagowanie na sygnały ostrzegawcze, które mogą prowadzić do depresji. pn. „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program edukacyjny dla mieszkańców województwa małopolskiego” Program realizowany był przez Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie. Dodatkowo Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie kontynuował wieloletni program edukacyjny pn.: „Otwórzmy drzwi otwórzmy serca dla chorujących na schizofrenię”.

3.1. „Otwórzmy drzwi otwórzmy serca dla chorujących na schizofrenię” realizowany przez Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie.

Informacje ogólne o programie

Program miał charakter integracyjny na rzecz chorujących na schizofrenię i realizowany był przy współudziale Środowiskowego Domu Samopomocy w Wadowicach z Filią w Andrychowie, Środowiskowego Domu Samopomocy w Wieprzu, Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kętach, Domu Pomocy Społecznej w Bułowicach, Domu Pomocy Społecznej w Wadowicach.

Cel programu:

Zwiększenie świadomości społecznej i wiedzy w zakresie chorób psychicznych w szczególności schizofrenii i poprawa odbioru społecznego osób chorujących oraz zwiększenie tolerancji i zapobieganie wykluczeniu ich z życia społecznego.

Cele szczegółowe:

- dostarczenie wiedzy na temat schizofrenii
- zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problemów osób chorych psychicznie
- zwiększenie tolerancji społeczeństwa wobec chorych
- uwrażliwienie na problemy osób chorych psychicznie
- zapobieganie ich wykluczeniu z życia codziennego.

Działania w ramach programu:

Zorganizowano imprezę plenerową podczas której udzielano porad lekarskich i psychologicznych, a także rozdawano ulotki tematyczne. W imprezie wzięło udział około 150 osób.

3.2 „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program edukacyjny dla mieszkańców województwa małopolskiego” realizowany przez Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie.

Informacje ogólne o programie

W 2015 roku kontynuowany był wieloletni program edukacyjny ukierunkowany na wczesne wykrywanie symptomów prowadzących do depresji skierowany do mieszkańców województwa małopolskiego pn. „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program edukacyjny dla mieszkańców województwa małopolskiego” Program był realizowany przez Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie. Program skierowany

do osób powyżej 18 roku życia zamieszkałych w województwie małopolskim, z objawami depresji. Nie jest adresowany do osób będących już w leczeniu z powodu głębokich zaburzeń psychicznych.

Cel Programu:

Zwiększenie świadomości społecznej odnośnie możliwości wczesnej identyfikacji i zapobiegania zaburzeniom depresyjnym. Zwiększenie dostępności metod profilaktycznych dla mieszkańców poprzez upowszechnienie informacji o dostępnych świadczeniach medycznych, takich jak: psychoedukacja, pomoc psychologiczna, psychoterapia, konsultacje psychiatryczne, poradnictwo dietetyczne i dotyczące stylu życia.

Działania w ramach programu:

Kluczowe działanie:

Organizacja i przeprowadzenie konsultacji o charakterze edukacyjno-profilaktycznym mających na celu rozwijanie umiejętności beneficjentów radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia rozwojem depresji. W ramach programu porady są udzielane przez stworzony profesjonalny zespół konsultantów. W 2015 roku udzielano 600 konsultacji edukacyjno-profilaktycznych w 11 punktach w całej Małopolsce w których prowadzona była rejestracja uczestników i odbywały się konsultacje (Kraków, Andrychów, Miechów, Skawina, Brzesko, Nowy Sącz, Tarnów, Limanowa, Sucha Beskidzka, Muszyna, Wysowa-Zdrój). Oddziaływaniem edukacyjnym objęto nie tylko osoby, które bezpośrednio skorzystały z konsultacji ale również pośrednio ich otoczenie – rodzina, znajomi, współpracownicy. Niezwykle ważne też było dotarcie do szerokiej grupy odbiorców poprzez akcję informacyjną w internecie, materiały reklamowe (ulotki, plakaty), akcje promujące w TV Kraków, Radio Kraków, TV M w komunikacji miejskiej, mediach lokalnych. Dodatkowo przeprowadzono 11 szkoleń konsultantów. Województwo Małopolskie na realizację programu w 2015 roku przeznaczyło 100 000 zł.

Osiągnięte wyniki:

Udało się poszerzyć akcję promocyjną programu oraz włączyć i zaktywizować nowe ośrodki w jej realizację tym samym docierając do szerszego kręgu beneficjentów. Z programu skorzystało 600 osób a w ocenie autorów programu poprzez przeprowadzoną kampanię informacyjną w internecie i innych mediach uzyskało informację o programie ponad 50 tys. osób. Należy podkreślić, iż udało się też poszerzyć krąg osób, specjalistów którzy realizowali program i to nie tylko o psychoterapeutów i psychologów ale również z kręgu dyplomowanych pielęgniarek co pozytywnie wpływa również na pracę poszczególnych ośrodków zwiększając ich świadomość, wiedzę i doświadczenie w tym zakresie.

IV. Wnioski

W 2015 roku cele oraz zadania Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2016 były realizowane przez Samorząd Województwa oraz innych realizatorów tj. instytucje oraz podmioty czynnie zaangażowane w działania na rzecz zdrowia psychicznego. Przyjęte zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym zadania oraz wskaźniki stanowią swoiste wyzwanie dla opieki psychiatrycznej, która w tym kontekście wymaga reorganizacji przy jednoczesnym dynamicznym rozwoju nowych form opieki dziennej i środowiskowej.

Cel 1 MPOZP dotyczący promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym był realizowany poprzez działania podejmowane w ramach programu profilaktycznego realizowanego przez największy szpital o profilu psychiatrycznym w województwie małopolskim. Mając na uwadze promocję zdrowia psychicznego, Samorząd Województwa kontynuował realizację programu zdrowotnego pn.: „Profilaktyka depresji i rozpowszechnianie postaw prozdrowotnych w obszarze zdrowia psychicznego. Program edukacyjny dla mieszkańców województwa małopolskiego”. Z uwagi na fakt, że profilaktyka depresji może przyczynić się do zapobiegania ciężarowi leczenia depresji w społeczeństwie, program ma charakter wieloletni co daje możliwość długotrwałego oddziaływania na populację mieszkańców Małopolski w zakresie promocji zdrowia psychicznego. Wszelkie podjęte działania służyły zwiększeniu efektywności realizacji Programu. W 2015 roku z programu skorzystało 600 osób w 11 punktach konsultacyjnych, ale w ocenie autorów programu poprzez przeprowadzoną kampanię w internecie i innych mediach, informację o programie uzyskało ponad 50 tys. osób. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie realizował działania w ramach programu „Schizofrenia, otwórzmy drzwi”, które mają na celu edukację mieszkańców oraz przeciwdziałanie stygmatyzacji osób chorujących. Dodatkowo były realizowane programy profilaktyczne przez samorządy na poziomie powiatu i gminy.

Cel 2 MPOZP mówi o zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Opieka środowiskowa dostosowana do potrzeb społecznych i wychodząca im naprzeciw wymaga nowego podejścia oraz budowania nowych struktur. Zadanie to jest trudne i niezbędne są do tego odpowiednie środki finansowe, które w tym przypadku zapewnia płatnik, co bezpośrednio wpływa na poprawę w tym obszarze. Zwiększenie dostępu do środowiskowej formy opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest jednym z priorytetowych zadań Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Zespoły Leczenia Środowiskowego działają w 17 powiatach oraz w mieście Krakowie i Tarnowie. Według stanu na dzień 31.12.2015 roku na terenie województwa funkcjonowało 27 Zespołów Leczenia Środowiskowego. W Krakowie działało 6 ZLS, po 2 w powiecie krakowskim (Skawina i Skała), suskim i wielickim, pozostałe powiaty miały na swoim terenie po 1 ZLS, a 3 powiaty (dąbrowski, nowosądecki, m. Nowy Sącz) nie miały na swoim terenie ani jednego ZLS. Według wskaźników dostępności określonych w NPOZP na lata 2011-2015 powinno być ich w Małopolsce 65 (1 ZLS/50 tys. mieszk.). Porównując do stanu z roku 2011 kiedy było ich 7 odnotowujemy znaczny wzrost. W roku 2012 ruszyła realizacja kluczowego dla właściwej organizacji opieki psychiatrycznej w województwie zadania, a mianowicie tworzenie Centrów Zdrowia Psychicznego. Jednak uruchomienie pełnego pod względem organizacyjnym, a nie jedynie funkcjonalnym Centrum Zdrowia Psychicznego wiąże się z koniecznością poniesienia nakładów finansowych oraz posiadania odpowiednich zasobów kadrowych (w 2015 funkcjonowało 7 CZP

na bazie szpitala Babińskiego oraz CZP w Tuchowie i Chrzanowie). W 2015 roku został oddany do użytku Ośrodek Zdrowia Psychicznego znajdujący się przy Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie, co umożliwiło dostęp do stacjonarnej, dziennej oraz ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej mieszkańcom tego regionu.

Cel 3 MPOZP mówiący o rozwoju systemów informacji z zakresu zdrowia psychicznego jest realizowany przez Województwo Małopolskie poprzez coroczne zbieranie i opracowywanie danych dotyczących zasobów w zakresie opieki psychiatrycznej. Zadanie to jest realizowane w niewielkim stopniu przez samorządy powiatów i gmin.

Departament Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na bieżąco zbiera dane oraz monitoruje dostęp do opieki psychiatrycznej na terenie województwa, a także współpracuje między innymi z Małopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie, Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie, Urzędem Miasta Krakowa oraz Małopolską Radą Zdrowia Psychicznego do której są powołani specjaliści oraz eksperci, którzy zajmują się problematyką osób chorujących psychicznie i ich otoczenia. Ponadto co roku sporządzany jest raport pn.: *Lecznictwo w Małopolsce*, w którym prezentowane są podstawowe oraz specjalistyczne dane w zakresie opieki zdrowotnej świadczonej przez podmioty lecznicze w Małopolsce, a także prowadzony jest monitoring bieżącej sytuacji finansowo ekonomicznej w wojewódzkich podmiotach leczniczych w tym dwóch szpitalach o profilu psychiatrycznym. W 2014 roku został również opracowany *Informator o dostępnych w województwie małopolskim formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi*, który dostępny jest na stronach internetowych województwa www.malopolska.pl oraz www.profilaktykawmalopolsce.pl.

Reasumując w 2015 roku realizatorzy poszczególnych zadań podjęli działania, które w latach kolejnych będą rozwijane oraz adoptowane przez kolejnych beneficjentów tego Programu. Rok 2015 był ostatnim rokiem obowiązywania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, który wyznaczył cele związane przede wszystkim z rozwojem środowiskowego modelu opieki psychiatrycznej w Polsce oraz utworzenie pełnoprofilowych Centrów Zdrowia Psychicznego (CZP). Program krajowy nie był powiązany z finansowaniem nowych zadań, nie zostały również wprowadzone odpowiednie zmiany organizacyjne, które umożliwiłyby powstanie takich centrów poprzez np. kompleksowe kontraktowanie świadczeń w ramach CZP przez publicznego płatnika. Na terenie województwa małopolskiego powstały Zespoły Leczenia Środowiskowego jednak nie są one umiejscowione w strukturze CZP co było celem zmian zaproponowanych na poziomie centralnym.

Podsumowując Narodowy Program Zdrowia Psychicznego nałożył na samorządy zadanie stworzenia CZP, które zapewniłyby zintegrowaną opiekę psychiatryczną dla lokalnych populacji liczących od 50-200 tysięcy mieszkańców w zależności od lokalnych uwarunkowań, jednak ze względu na brak odpowiednich narzędzi oraz źródeł finansowania zadanie nie zostało w pełni zrealizowane. W Małopolsce rozpoczęliśmy proces zmian w obszarze opieki psychiatrycznej natomiast jego kontynuacja będzie realizowana w kolejnych latach. Z punktu widzenia pacjentów ważne jest to, że opieka psychiatryczna staje się bardziej dostępna i rośnie świadomość społeczna na temat objawów oraz rozpowszechnienia chorób psychicznych, natomiast wciąż brak jest pełnej dostępności do różnych form opieki psychiatrycznej koniecznych w procesie zdrowienia oraz późniejszego funkcjonowania społecznego i zawodowego osób chorujących psychicznie.

Załączniki:

Tabela nr 1. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w województwie małopolskim w 2015 roku.

Tabela nr 2. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2015 roku.

Tabela nr 3. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych w województwie małopolskim w 2015 roku.

Tabela nr 4. Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego w województwie małopolskim w 2015 roku.

Tabela nr 5. Liczba osób chorujących psychicznie zatrudnionych w Zakładach Aktywności Zawodowej na przestrzeni lat 2008-2015.

Tabela nr 6. Domy Pomocy Społecznej – miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych w 2015 roku.

Tabela nr 7. Środowiskowe Domy Samopomocy w 2015 roku.

Tabela nr 8. Poradnie zdrowia psychicznego oraz inne w powiatach województwa małopolskiego w 2015 roku.

Tabela nr 9. Wykaz Projektów kierowanych do osób chorujących psychicznie, realizowanych na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku ze środków EFS w ramach Priorytetu VII PO KL.

Tabela nr 1. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w województwie małopolskim w 2015 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
1		2	3	4	5
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień)					
2014 rok		122 171	11 610	24 012	4 107
2015 rok		125 077	12 301	31 714	5 074
w tym:	mężczyźni	50 339	7 269	12 655	2 748
	osoby zamieszkałe na wsi	43 648	4 896	10 134	2 042
grupy poradniane	opieka czynna	61 872	5 995	14 793	2 664
Ogółem z zaburzeniami psychicznymi według rozpoznania zasadniczego:					
zaburzenia organiczne (F00 - F09)		21 325	21	4 045	12
schizofrenia (F20)		13 578	88	1 084	29
zaburzenia schizotypowe: schizoaktywne i urojeniowe (bez schizofrenii) (F21 - F29)		3 433	55	608	19
epizody afektywne (F30 i F32)		10 478	239	2 997	119
depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe (F31 i F33)		14 090	98	1 953	47
inne zaburzenia nastroju (afektywne) (F34 - F39)		3 458	48	720	24
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40 - F48)		36 431	2 360	12 441	1 181
zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania (F50)		813	374	333	165
inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjolog. i czynnikami fizycz. (F51 i F59)		1 388	60	676	31
zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60 - F69)		5 665	176	1 982	109
upośledzenie umysłowe (F70 - F79)		4 622	837	763	240
całościowe zaburzenia rozwojowe (F84)		1 872	1 753	414	397
pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego (F80 - F83, F88, F89)		1 000	915	463	438
zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90 - F98)		5 212	4 973	2 120	2 043
nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99)		1 712	304	1 115	220
obserwacja stanu psychicznego, rozpoznania nie ustalone bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatryczne		1 467	286	840	181

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Wydział Polityki Społecznej.

Tabela nr 2. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim w 2015 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
1		2	3	4	5
Ogółem	2014 rok	11 749	56	4 445	33
	2015 rok	11 435	30	5 019	18
w tym:	mężczyźni	8 879	15	3 949	10
	osoby zamieszkałe na wsi	4 049	11	2 004	6
	opieka czynna	6 252	18	2 624	10
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu według rozpoznania zasadniczego:					
ostre zatrucie (F10.0)		244	1	107	0
używanie szkodliwe (F10.1)		595	21	357	11
zespół uzależnienia (F10.2)		10 080	7	4 382	6
zespół abstynencyjny bez majaczenia (F10.3)		104	0	45	0
zespół abstynencyjny z majaczeniem (F10.4)		21	0	13	0
zaburzenia psychotyczne bez majaczenia (F10.5)		108	0	31	0
zespół amnestyczny (F10.6)		69	0	21	0
inne zaburzenia psychiczne (F10.7, F10.8, F10.9)		214	1	63	1
współistniejące uzależnienie od środków psychoaktywnych (F11-F19)		148	0	56	0
Współuzależnienia		1 206	1	582	1

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Wydział Polityki Społecznej.

Tabela nr 3. Leczeni w lecznictwie ambulatoryjnym z zaburzeniami spowodowanymi użytkowaniem środków psychoaktywnych w województwie małopolskim w 2015 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni			Leczeni po raz pierwszy		
		ogółem	w tym w wieku		ogółem	w tym w wieku	
			do 18 lat	19-29 lat		do 18 lat	19-29 lat
1		2	3	4	5	6	7
Ogółem	2014 rok	2 552	286	922	1 094	170	471
	2015 rok	2 546	248	904	1 195	160	522
w tym:	mężczyźni	1 745	153	707	875	107	432
	osoby zamieszkałe na wsi	402	46	165	211	31	104
	opieka czynna	1 609	153	590	705	89	336
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane użytkowaniem substancji psychoaktywnych według rozpoznania zasadniczego:							
opiaty (F11)		199	9	41	53	7	18
kanabinoły (F12)		278	56	172	170	40	106
leki uspokajające i nasenne (F13)		380	1	27	145	0	9
kokaina (F14)		8	0	2	8	0	2
inne substancje pobudzające, w tym kofeina (F15)		136	11	86	85	10	55
substancje halucynogenne (F16)		7	0	4	4	0	3
lotne rozpuszczalniki (F18)		6	1	1	1	1	0
kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne (F19)		1 466	159	563	695	95	325
używanie tytoniu (F17)		66	11	8	34	7	4
Współistniejące uzależnienia od alkoholu (F10)		335	2	72	119	0	28
Współuzależnienia		147	2	24	105	2	19

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Wydział Polityki Społecznej.

Tabela nr 4. Leczeni w zespołach (oddziałach) leczenia środowiskowego w województwie małopolskim w 2015 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni				Leczeni po raz pierwszy			
		ogółem	w tym w wieku lat			ogółem	w tym w wieku lat		
			0-18	19-29	65 i więcej		0-18	19-29	65 i więcej
1		2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	2014 rok	3 647	85	223	1 536	452	5	27	257
	2015 rok	4 117	66	257	1 713	335	5	33	175
w tym:	mężczyźni	1 566	34	136	445	117	3	17	44
	osoby zamieszkałe na wsi	1 268	14	85	473	147	1	12	78
Zaburzenia psychiczne według rozpoznania:									
organiczne zaburzenia psychiczne z zespołami objawowymi (F00-F09)		1 658	0	31	1 185	179	0	1	151
zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu (F10)		27	0	0	8	6	0	0	0
zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F11-F19)		2	1	0	0	0	0	0	0
schizofrenia (F20)		1 321	0	113	273	68	0	11	10
inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe (bez afektywnych i schizofrenii) (F21-F29)		141	3	11	29	7	0	2	0
zaburzenia nastroju (afektywne) (F30-F39)		635	1	62	190	35	0	8	7
zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne (F40-F48)		131	27	20	10	27	1	8	3
zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50-F59)		4	4	0	0	0	0	0	0
Inne		198	30	20	18	13	4	3	4

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Wydział Polityki Społecznej.

Tabela nr 5. Liczba osób chorujących psychicznie zatrudnionych w Zakładach Aktywności Zawodowej na przestrzeni lat 2008-2015.

Lp.		2008 rok	2009 rok	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok	2015 rok
1.	Stowarzyszenie Rodzin Zdrowie Psychiczne, ZAZ U Pana Cogito	21	21	21	21	22	22	21	22
2.	Stowarzyszenie Kulturalno Oświatowe Piast, ZAZ Piast	23	29	21	21	35	25	25	44
3.	Stowarzyszenie Pomocy Szansa w Witowicach, ZAZ w Witowicach	8	8	8	7	14	14	13	13
4.	Konwent OO. Bonifratrów w Konarach, ZAZ Konary	26	26	26	26	28	23	22	17
5.	Stowarzyszenie Integracyjne Aktywizacji Zawodowej Szansa, ZAZ Pensjonat na Wzgórzach	19	20	19	19	21	20	21	21
6.	Spółdzielnia Socjalna Opoka, ZAZ Opoka	-	-	-	-	7	9	7	9
7.	Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Stróżach, ZAZ w Stróżach	-	-	-	-	-	-	-	19
8.	Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu; ZAZ w Nawojowej	-	-	-	-	-	-	-	11
SUMA		97	104	95	94	127	113	109	156

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej UMWM na podstawie danych uzyskanych od ZAZ-ów.

Tabela nr 6. Domy Pomocy Społecznej – miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych w 2015 roku.

Lp.	Adres	Powiat/Starostwo Nazwa podmiotu prowadzącego	2015 rok
1	Dom Pomocy Społecznej ul. Karolina 14g, 32-064 Bochnia	Bocheński Starosta Powiatu Bocheńskiego ul. Kazimierza Wielkiego 31, 32-700 Bochnia	67 miejsc
2	Dom Pomocy Społecznej im. Adama Starzeńskiego w Plazie ul. Wiosny Ludów 4, 32-552 Plaza	Chrzanowski Starosta Powiatu Chrzanowskiego ul. Partyzantów 2, 32-500 Chrzanów	114 miejsc
3	Dom Pomocy Społecznej Klimkówka 67, 38-312 Ropa	Gorlicki Starosta Powiatu Gorlickiego ul. Biecka 3, 38-300 Gorlice	78 miejsc
4	Dom Pomocy Społecznej os. Szkolne 28, 31-907 Kraków	Miasto Kraków Prezydent Miasta Krakowa Plac Wszystkich Świętych 3/4, 31-004 Kraków	50 miejsc
5	Dom Pomocy Społecznej ul. Krakowska 55, 31-066 Kraków	Miasto Kraków Prezydent Miasta Krakowa Plac Wszystkich Świętych 3/4, 31-004 Kraków	235 miejsc
6	Dom Pomocy Społecznej ul. Łanowa 41, 30-725 Kraków	Miasto Kraków Prezydent Miasta Krakowa Plac Wszystkich Świętych 3/4, 31-004 Kraków	374 miejsca
7	Dom Pomocy Społecznej Czerna 110, 32-065 Krzeszowice	Krakowski Starosta Powiatu Krakowskiego Al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków	95 miejsc
8	Dom Pomocy Społecznej ul. Kasztanowa 20, 32-088 Owczary	Krakowski Starosta Powiatu Krakowskiego Al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków	99 miejsc
9	Dom Pomocy Społecznej oo. Bonifratrów Konary 21, 32-040 Świątynki Górne	Krakowski Starosta Powiatu Krakowskiego Al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków Bonifraterska Fundacja Dobroczynna, Konary 21	62 miejsca
10	Dom Pomocy Społecznej ul. Słoneczna 3, Więckowice 32-082 Bolechowice	Krakowski Starosta Powiatu Krakowskiego Al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków	149 miejsc
11	Dom Pomocy Społecznej ul. Rakoczego 9, 34-730 Mszana Dolna	Limanowski Starosta Powiatu Limanowskiego ul. Józefa Marka 9, 34-600 Limanowa	48 miejsc
12	Dom Pomocy Społecznej Szczyrzyc 182, 34-623 Szczyrzyc	Limanowski Starosta Powiatu Limanowskiego ul. Józefa Marka 9, 34-600 Limanowa	99 miejsc
13	Dom Pomocy Społecznej „Diana” Kasina Wielka 448, 34-741 Kasina Wielka	Limanowski Starosta Powiatu Limanowskiego Stowarzyszenie Wspierania Osób Psychicznie Chorych „EGIDA” w Kasinie Wielkiej 448	66 miejsc
14	Dom Pomocy Społecznej Raba Niżna 1, 34-730 Mszana Dolna	Limanowski Fundacja „Opiekuńczość” ul. Saska 4, 30-720 Kraków	90 miejsc
15	Dom Pomocy Społecznej „Biały Potok” Trzemeśnia 377, 32-425 Trzemeśnia	Myślenicki Starostwa Powiatu Myślenickiego ul. M Reja 3, 32-400 Myślenice	76 miejsc
16	Dom Pomocy Społecznej ul. Nawojowska 155, 33-300 Nowy Sącz	Miasto Nowy Sącz Prezydent Miasta Nowego Sącza Rynek 1, 33-300 Nowy Sącz	91 miejsc
17	Dom Pomocy Społecznej ul. Nawojowska 159, 33-300 Nowy Sącz	Miasto Nowy Sącz Prezydent Miasta Nowego Sącza Rynek 1, 33-300 Nowy Sącz	180 miejsc

Lp.	Adres	Powiat/Starostwo Nazwa podmiotu prowadzącego	2015 rok
18	Dom Pomocy Społecznej Zbyszyce 12, 33-318 Gródek n/Dunajcem	Nowosądecki Starosta Powiatu Nowosądeckiego ul. Jagiellońska 33, 33-300 Nowy Sącz	122 miejsca
19	Dom Pomocy Społecznej Braci Albertynów ul. Bł. Faustyny 4, 32-652 Bulowice	Oświęcimski Starosta Powiatu Oświęcimskiego ul. Wyspiańskiego 10, 32-600 Oświęcim Zgromadzenie Braci Albertynów Posługujących Ubogim ul. Krakowska 43, 31-063 Kraków	81 miejsc
20	Dom Pomocy Społecznej im. Adama Chmielowskiego Łyszkowice 64, 32-104 Koniusza	Proszowicki Starosta Powiatu Proszowickiego ul. 3 Maja 72, 32-100 Proszowice	145 miejsc
21	Dom Pomocy Społecznej ul. Żeromskiego 17, 34-220 Maków Podhalański	Suski Starosta Powiatu Suskiego ul. Mickiewicza 19, 34-200 Sucha Beskidzka	75 miejsc
22	Dom Pomocy Społecznej Nowodworze 64, 33-112 Tarnowiec	Tarnowski Starosta Powiatu Tarnowskiego ul. Narutowicza 38, 33-100 Tarnów	142 miejsca
23	Dom Pomocy Społecznej Stróże 1, 32-840 Zakliczyn	Tarnowski Starosta Powiatu Tarnowskiego ul. Narutowicza 38, 33-100 Tarnów	108 miejsc
24	Dom Pomocy Społecznej Sieradza 208, 33-240 Żabno	Tarnowski Starosta Powiatu Tarnowskiego ul. Narutowicza 38, 33-100 Tarnów	85 miejsc
25	Dom Pomocy Społecznej Zakonu oo. Bonifratrów Zebrzydowice 1, 34-130 Kalwaria Zebrzydowska	Wadowicki Starosta Powiatu Wadowickiego ul. Batorego 2, 34-100 Wadowice Konwent Bonifratrów pw. Św. Floriana w Zebrzydowicach	67 miejsc
26	Dom Pomocy Społecznej ul. Pułaskiego 5, 34-100 Wadowice	Wadowicki Starosta Powiatu Wadowickiego ul. Batorego 2, 34-100 Wadowice	114 miejsc
SUMA			2 912

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki, www.malopolska.uw.gov.pl

Tabela nr 7. Środowiskowe Domy Samopomocy w 2015 roku.

Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu gminnym			2015 rok	Typ ŚDS
Lp.	Gmina	Adres	Ilość miejsc	
1	Biskupice	ŚDS Tomaszkowice 455, 32-020 Wieliczka	35	A, B
2	Charsznica	ŚDS Jelcza 219, 32-660 Charsznica	30	A, B, C
3	Chełmek	ŚDS ul. Kochanowskiego 1, 32-660 Chełmek	30	A
4	Gdów	ŚDS Zagórzany 109, 32-420 Gdów	41	A, B, C
5	Jabłonka	ŚDS ul. Tetmajera 43, 4-480 Jabłonka	24	B
6	Jerzmanowice-Przegonia	ŚDS Jerzmanowice 371b, 32-048 Jerzmanowice	25	A, B, C
7	Klucze	ŚDS ul. Źródłana 3, 32-310 Klucze	35	A, B, C
8	Kraków	ŚDS al. Pokoju 7, 30-002 Kraków	21	B
9		ŚDS os. Młodości 8, 31-908 Kraków	57	A
10		ŚDS os. Słoneczne 15, 31-958 Kraków	23	C
11		ŚDS os. Szkolne 30, 31-978 Kraków	30	B, C
12		ŚDS os. Tysiąclecia 86, 31-610 Kraków	30	B
13		ŚDS ul. Aleksandry 1 – Filia przy ul. Teligi 26 b, 30-835 Kraków	60	A
14		ŚDS ul. Grottgera 3, 30-031 Kraków	15	B
15		ŚDS ul. Józefa 1, 31-056 Kraków	27	A
16		ŚDS ul. Kurczaba 5, 30-868 Kraków	22	C
17		ŚDS ul. Olszańska 5, 31-126 Kraków	47	A
18		ŚDS ul. Pasteura 1, 31-222 Kraków z filią przy ul. Komandosów 18, 30-334 Kraków	60	A, B
19		ŚDS ul. Piekarska 3, 31-067 Kraków	47	B
20	Krynica	ŚDS ul. Źródłana 59, 33-380 Krynica	35	A, B, C
21	Krzeszowice	ŚDS ul. Ks. Mądrzycha 32, 32-065 Wola Filipowska	32	A, B, C
22	Laskowa	ŚDS Ujanowice, 34-603 Ujanowice	25	A, B
23	Limanowa	ŚDS ul. Kilińskiego 11, 34-600 Limanowa	35	A, B
24	Lisia Góra	ŚDS ul. Sucharskiego 3a, 33-140 Lisia Góra	32	A, B
25	Miechów	ŚDS ul. Szpitalna 1, 32-200 Miechów	30	A, B, C
26	Niepołomice	ŚDS ul. Targowa 5, 32-005 Niepołomice	46	A, B
27	Nowe Brzesko	ŚDS Gruszów 28, 32-120 Nowe Brzesko	30	A, B, C
28	Nowy Targ	ŚDS ul. Podtatrzańska 47a, 34-400 Nowy Targ	30	B, C
29	Nowy Wiśnicz	ŚDS Muchówka 157, 32-720 Nowy Wiśnicz	35	A, B
30	Olesno	ŚDS Oleśnica 73, 33-200 Dąbrowa Tarnowska	34	A, B
31	Oświęcim	ŚDS ul. Słowackiego 1a, 32-600 Oświęcim	70	A, B, C
32	Raciechowice	ŚDS Raciechowice w Zegartowicach z filią w Komornikach 98, 32-415 Raciechowice	64	A, B
33	Raclawice	ŚDS Kościejów 52, 32-222 Kościejów	30	A, B, C
34	Radłów	ŚDS Siedlce 72, 33-130 Radłów	30	A, B
35	Radziemice	ŚDS Wrocimowice 4, 32-107 Raciechowice	25	A, B, C
36	Ryglice	ŚDS ul. Ks. J. Wyrwy 6, 33-160 Ryglice	25	A, B
37	Słomniki	ŚDS Miłocice 32, 32-090 Słomniki	25	B
38	Stary Sącz	ŚDS Cyganowice 95, 33-340 Stary Sącz	38	A, B
39	Szczawnica	ŚDS Park Dolny 6, 34-460 Szczawnica	30	B
40	Szczucin	ŚDS Dąbrowica 196, 33-230 Szczucin	38	A, B
41	Trzciana	ŚDS Rdzawa 1, 32-733 Trzciana	43	A, B, C

Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu gminnym			2015 rok	Typ ŚDS
Lp.	Gmina	Adres	Ilość miejsc	
42	Wieliczka	ŚDS os. Sienkiewicza 24, 32-020 Wieliczka	45	A
43	Wieprz	ŚDS Wieprz 995, 34-122 Wieprz	25	B
44	Wolbrom	ŚDS ul. Skalska 20, 32-340 Wolbrom	39	A, B
45	Zabierzów	ŚDS Radwanowice 1, 32-064 Rudawa	35	A, B
46	Zielonki	ŚDS Wola Zachariaszowska ul. Świętego Floriana 19, 32-087 Zielonki	29	A, B, C
47	Żegocina	ŚDS Żegocina 232a, 32-731 Żegocina	35	A, B, C
RAZEM GMINNE			1 649	-
Środowiskowe domy samopomocy o zasięgu powiatowym			2015 rok	Typ ŚDS
Lp.	Powiat	Adres	Ilość miejsc	
48	bocheński	ŚDS ul. Karolina 14f, 32-700 Bochnia	27	A, B
49	brzeski	ŚDS ul. Kościuszki 33, 32-800 Brzesko	45	A, B, C
50	chrzanowski	ŚDS ul. dr. Jana Gołąba 2, 32-551 Babice	20	A, B
51		ŚDS ul. Kolonia Stella 11, 32-500 Chrzanów	40	A, B
52	gorlicki	ŚDS ul. Michalusa 18 z filią ul. Węgierska 28, 38-350 Bobowa	65	A, B
53	krakowski	ŚDS ul. Węgierska 5, 32-050 Skawina	36	A, B, C
54		ŚDS Wola Kalinowska 52a, 32-045 Sułoszowa	30	A, B
55		ŚDS Konary 21, 32-040 Świątniki Górne	32	A, B, C
56	myślenicki	ŚDS ul. 1-ego Maja 66, 32-440 Sułkowice z filią w Lubniu 475	55	A, B
57	nowosądecki	ŚDS ul. Piłsudskiego 119, 33-370 Muszyna	42	A, B
58		ŚDS Zbyszyce 12, 33-318 Gródek nad Dunajcem	30	A, B
59	nowotarski	ŚDS ul. J. Kazimierza 22 „Promyk” z Filią w Rabce Zdrój, ul. Jordana 3 „Radość Życia”, 34-400 Nowy Targ	65	A, B
60	olkuski	ŚDS ul. Piłsudskiego 21, 32-300 Olkusz	45	A, B, C
61	oświęcimski	ŚDS ul. Żwirki i Wigury 27a z placówką w Brzeszczach, 32-650 Kęty, ul. Mickiewicza 2, 32-620 Brzeszcze,	40	A, B
62	proszowicki	ŚDS ul. Małopolska 36, 32-109 Pałecznica	30	A, B, C
63		ŚDS ul. 3-go Maja 2, 32-100 Proszowice	63	A, B
64	suski	ŚDS ul. Banacha 1, 34-240 Jordanów	30	A, B
65	tarnowski	ŚDS Nowodworze 64, 33-112 Tarnowiec	30	A, B
66		ŚDS Karwodrza 116, 33-170 Tuchów	30	A, B
67		ŚDS Stróże 1, 32-840 Zakliczyn	20	A, B
68	wadowicki	ŚDS ul. Wojtyłów 16 wraz z filią ul. Daszyńskiego 12, 34-120 Andrychów	70	A
69	wielicki	ŚDS Brzezcie 338, 32-014 Brzezcie	35	A, B, C
70		ŚDS Śledziejowice 336, 32-020 Wieliczka	20	B, C
71	Miasto Nowy Sącz	ŚDS ul. Nawojowska 159a, 33-300 Nowy Sącz	60	A, B
72	Miasto Tarnów	ŚDS ul. Fatimska 6, 33-100 Tarnów	60	B
73		ŚDS ul. Piotra Skargi 29a, 33-100 Tarnów	25	C
RAZEM POWIATOWE			1 045	-
Suma			2 694	-

Źródło: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Wydział Polityki Społecznej.

A - dla osób chorych psychicznie

B - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

C - domy dla osób wykazujących inne niż przewlekłe choroby psychiczne lub niepełnosprawność intelektualną, przewlekłe zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych

Tabela nr 8. Poradnie zdrowia psychicznego oraz inne w powiatach województwa małopolskiego w 2015 roku.

Lp.	Nazwa Poradni	Ilość łącznie	p. bocheński	p. brzeski	p. chrzanowski	p. dąbrowski	p. gorlicki	p. krakowski	p. limanowski	p. miechowski	p. myślenicki	p. nowosądecki	p. nowotarski	p. olkuski	p. oświęcimski	p. proszowicki	p. suski	p. tarnowski	p. tatrzański	p. wadowicki	p. wielicki	m. Kraków	m. Nowy Sącz	m. Tarnów
1	Poradnia zdrowia psychicznego dla dorosłych	82	1	2	5	1	2	3	3	1	2	3	3	2	4	1	1	1	1	2	3	33	4	4
2	Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży	18	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	10	-	1
3	Poradnia leczenia nerwic	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
4	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
5	Poradnia psychologiczna	33	1	1	-	-	1	-	1	2	1	2	-	2	-	-	1	3	-	1	1	13	1	2
6	Poradnia seksuologiczna i patologii współżycia	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
7	Program terapii zaburzeń preferencji seksualnych	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
8	Poradnia leczenia uzależnień	37	-	1	3	-	1	1	1	-	2	1	1	1	3	-	1	1	2	1	1	14	1	1
9	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	10	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	5	-	-
10	Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu dla dzieci	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
11	Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-
12	Program leczenia substytucyjnego	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Suma		195	4	4	8	1	5	5	6	3	6	6	4	6	11	1	3	6	3	4	7	86	7	9

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Tabela nr 9. Wykaz Projektów kierowanych do osób chorujących psychicznie, realizowanych na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku ze środków EFS w ramach Priorytetu VII PO KL.

Lp.	Nazwa Beneficjenta	Tytuł projektu	Okres realizacji projektu	Kwota dofinansowania	Ilość osób niepełnosprawnych psychicznie objętych wsparciem w 2015 roku	Forma udzielonego wsparcia w 2015 roku
1.	Business Information Solutions Sp. z o.o.	Integracja w pracy	01.11.2013-31.05.2015	610 736,80	5	Wsparcie aktywizacji zawodowej, wsparcie specjalistyczne, kursy szkolenia, organizacja staży.
2.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”	Krakowski Ośrodek Aktywizacji Zawodowej	01.12.2012-30.06.2015	2 735 607,50	200	Rekrutacja i analiza predyspozycji społecznych i zawodowych BO, organizacja indywidualnego i grupowego wsparcia psychologicznego, psychospołecznego oraz umiejętności zawodowych, organizacja kursów i szkoleń, organizacja staży i zatrudnienia subsydiowanego, zatrudnienie wspomagane.
3.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”	Powiatowy Ośrodek Aktywizacji Zawodowej	01.11.2012-30.06.2015	2 862 027,50	200	Rekrutacja i analiza predyspozycji społecznych i zawodowych BO, organizacja indywidualnego i grupowego wsparcia psychologicznego i psychospołecznego, organizacja indywidualnego i grupowego wsparcia umiejętności zawodowych, organizacja kursów i szkoleń, organizacja staży i zatrudnienia subsydiowanego, wsparcie trenera pracy w miejscu pracy - zatrudnienie wspomagane.
4.	Europrofes Sp. z o.o.	Szkolenie - Praca - Sukces	01.01.2013-31.05.2015	1 264 146,56	6	Realizacja szkoleń, doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy i subsydiowanego zatrudnienia.
5.	Fundacja im. Boguchwała Winida na Rzecz Rozwoju Psychoterapii Psychoanalitycznej	Centrum Integracji – by móc kochać i pracować	01.11.2012-31.10.2015	2 502 785,00	50 w etapie badawczym 20 na etapie testowania	Projekt innowacyjny testujący, Centrum Terapii zapewniające terapię psychologiczną osób z zaburzeniami osobowości, aktywizacja zawodowa poprzez wolontariat, staże, indywidualną pracę z doradcami zawodowymi, platforma internetowa dla osób z zaburzeniami osobowości www.peron7f.pl ; www.zaburzeniaosobowosci.pl
6.	Instytut Organizacji Przedsiębiorstw i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o.o.	Czas na staż - czas na pracę!	01.10.2012-30.06.2015	1 913 550,50	20	Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, poradnictwo psychologiczno-doradcze, staże zawodowe u pracodawców, pośrednictwo pracy.
7.	Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie	Moje życie – moja praca	01.01.2014-30.06.2015	1 247 930,44	13	Poradnictwo zawodowe, Klub aktywności, kursy zawodowe i IT, Trener pracy, doradztwo prawne i psychologiczne, staże zawodowe.
8.	Stowarzyszenie B-4	Centrum Aktywności Lokalnej - II edycja	01.04.2013-31.05.2015	2 312 680,43	12	Prowadzenie Centrum Aktywności Lokalnej w Gorlicach i Dąbrowie Tarnowskiej, blok Aktywizacji Społecznej, szkolenie podwyższające kwalifikacje zawodowe, doradztwo zawodowe, poradnictwo zawodowe, zatrudnienie subsydiowane.
SUMA				15 449 464,73	526	

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.